

ЦЕМЕНТАРНИЦА “УСЈЕ” АД - СКОПЈЕ

**Годишен извештај,
поединечни законски финансиски извештаи
и завршна сметка**

31 декември 2017 година

ЦЕМЕНТАРНИЦА “УСЈЕ” АД - СКОПЈЕ

**ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА 2017 ГОДИНА**

Скопје, февруари 2018

СОДРЖИНА

1. ОПШТО	3
2. ПРОДАЖБА	3
3. ТЕКОВНИ ОПЕРАЦИИ	4
4. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА	4
5. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ	5
6. ЖИВОТНА СРЕДИНА	7
7. ОСТАНАТИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА	9

1. ОПШТО

Цементарница “Усје” А.Д. - Скопје (“Друштвото” или Усје) е основана во Република Македонија со седиште на ул. Борис Трајковски 94, Скопје.

Главна дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, пакуван цемент, готов бетон, клинкер и други слични производи.

2. ПРОДАЖБА

ЦЕМЕНТ

И покрај стабилизирањето на политичката ситуација во земјата, вкупната потрошувачка на цемент на домашен пазар во целина се проценува дека се намалила за околу 5% во споредба со минатата година. Ова главно се должи на намалувањето на активноста во станбената и комерцијалната градба. УСЈЕ помина подобро од трендот на пазарот и ја заврши годината со умерен пад од 3,7%, што делумно се должи на работењето на својата нова подружница во Охрид во втората половина на годината.

Намалувањето на продажбата на домашниот цемент беше компензирано со зголемениот извоз на косовскиот пазар за 40%, што резултираше со зголемување на вкупната продажба на УСЈЕ за 6,5 % наспроти минатата година.

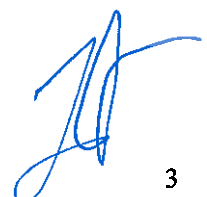
Следствено на тоа, и покрај тоа што приходите на УСЈЕ од продажба на цемент на домашен пазар се намалија за 5% во споредба со минатата година, зголемените приходи од продажба на странски пазар придонесоа за зголемување на вкупните приходи за 2,6%. Дополнително, приходите на УСЈЕ беа дополнително зголемени од извозот на приближно 79 илјади тони клинкер на косовскиот пазар.

Зголемената продажба и добрата оперативна изведба не беа доволни за да се компензираат негативните ефекти од значително зголемените цени на горивото и електричната енергија во 2017 година, што резултираше со намалување на ЕБИТДА на УСЈЕ за 9,4% во споредба со 2016 година.

ВЕРТИКАЛНА ПОВРЗАНОСТ

Постигнатите резултати на Готовиот бетон (“РМЦ”) беа во рамките на очекувањата со помало присуство на пазарот наспроти минатата година, како резултат на севкупниот пад на пазарот и неповолните услови за плаќање диктирани од истиот. Поради тоа, продажбата на РМЦ се намали за 26% во споредба со буџетот. Сепак, профитабилноста се одржува на солидно ниво поради намалувањето на фиксните трошоци за приближно 29% во споредба со претходната година.

Продажбата на агрегати на трети страни е зголемена за 26,6% во споредба со буџетот кои се на исто ниво со претходната година.

3. ТЕКОВНИ ОПЕРАЦИИ

Работата на двете печки и во 2017 година ја следеа побарувачката со акцент ставен на оптимизирање на залихите и работниот капитал во текот на годината. Во текот на 2017 година, просечниот фактор на искористеност на печките беше во рамките на 70%, додека мелниците за цемент работеа со многу помал фактор на искористеност од приближно 35%, со што се рефлектира потенцијалот на УСЈЕ во случај на пораст на побарувачката во иднина.

Во 2017, УСЈЕ продолжи да користи јаглен како главно гориво. Покрај овој вид цврсто гориво, во март 2017 година, лигнитот со атрактивна структура на трошоците беше воведен во мешавината на гориво, што делумно придонесе за намалување на негативните ефекти од зголемената цена на јагленот.

Следејќи ги европските трендови и барањата на пазарот, во 2017 година УСЈЕ започна со производство на еден нов тип на цемент, што резултираше со намалување на потрошувачката на клинкер во производството на цемент за 3,2% во однос на 2016 година. Дополнително, со континуирана оптимизација на параметрите на процесот, УСЈЕ успеа да ја намали специфичната потрошувачка на електрична енергија за 1,3%. Сето ова придонесе за намалување на емисиите на CO₂ /т цемент.

4. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

УСЈЕ продолжи со напорите за понатамошен развој на здравствените и безбедносните перформанси и култура во текот на целата година, со фокус на подигнувањето на свесноста за безбедност и здравје при работа помеѓу своите вработени и изведувачите. Овој пристап посебно се истакнува со оглед на фактот дека клучот за успех во оваа област е целокупното однесување на луѓето.

Обуката е една од најсилните алатки за подигнување на свесноста и учењето. Во 2017 година фокусот на изведувачите беше интензивиран во споредба со претходните години. Покрај редовните обуки за безбедност и здравје при работа, повеќе од 720 изведувачи добија преквалификација (или прва обука) за основните принципи и основни процедури за безбедност.

Генерално, нашите вработени добија 3.610 часа обуки на различни теми (12.87 часа / работник), додека изведувачите добија дополнителни 1.433 часа (6.77 часа / работник).

Како резултат на овие напори, бројот на пријавени инциденти оваа година е зголемен за 80% во однос на претходната. Свкупниот исход беше 708 корективни мерки кои се како резултат на безбедносните проверки, пријавите на инциденти и безбедносните прошетки, од кои 83% беа релаизирани до крајот на годината. Ова ја покажува силната посветеност на друштвото за подобрување на целокупната безбедносна работна средина.

Сепак, во текот на годината се случија две полесни повреди на наши вработени кои резултираа со отсуство од работа и една посериозна повреда на наш изведувач, без значителни последици.

Свкупната безбедност во фабриката дополнително беше зајакната со имплементацијата на бројни технички подобрувања.

Условите во хоризонталната мелница за цврсти горива беа значително подобрени со воведување на новата АТЕХ систем за вакуум чистење. Покрај тоа, двегодишниот САРЕХ проект за автоматско откривање пожари и гаснење е целосно завршен и како резултат на тоа сите објекти со повисок ризик од пожар се заштитени со сензори за откривање на пожар и аларм, додека трафо станиците и електро просториите имаат системи за автоматско гаснење пожари.

Дополнително, оваа година УСЈЕ го одбележа Светскиот ден за безбедност и здравје при работа како и Европската недела на безбедност и здравје при работа.

5. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Нашиот одржлив развој зависи од усогласувањето на нашите стратешки приоритети, политики и практики со потребите на нашите заинтересирани страни. Ова подразбира проактивно разбирање и одговор на потребите на вработените, бизнис партнерите, институциите како и заедницата каде што дејствуваме.

Чекор напред во комуницирањето на напредокот - Глобален Договор на ОН: Извештај за одржливост 2016

Транспарентноста и отворената комуникација се од суштинско значење за нашиот процес на ангажирање во однос на сите наши заинтересирани страни. За таа цел, нашиот осми Годишен извештај за одржливост објавен во 2017, содржи информации за нашите социјални прашања, прашања поврзани со животната средина и корпоративно управување кои се од материјално значење за нашиот бизнис и сите заинтересирани страни, а за прв пат во него се претставени и нашите финансиски резултати.

Материјалноста на Извештајот за одржливост е во согласност со Одржливите цели за равој на ОН за 2030 (UN Sustainable Development Goals 2030) и е потврдена за сите материјални аспекти во согласност со принципите на Глобалниот Договор како и критериумите за напредно ниво од страна на независна ревизорска куќа. Ние веруваме дека овој пристап, кој е во согласност со она што денес се повеќе се смета за најдобра практика, подобро го одразува фактот дека одржливоста не е секундарна за нашиот бизнис, туку претставува интегрален дел.

Покрај тоа, Извештајот за одржливост беше дистрибуиран до повеќе од 100 претставници од нашите заинтересирани страни, вклучувајќи ја и локалната заедница, потрошувачите, изведувачи и снабдувачи, други бизниси како и надлежни лица од Министерството за заштита на животната средина и просторно планирање, невладини организации, академски претставници и сл.

Средба со засегнатите страни

Во насока на понатамошно зајакнување на нашиот ангажман со нашите заинтересирани страни, преку отворена комуникација и дијалог, УСЈЕ во октомври 2017 организираше состанок со засегнатите страни на кој присуствуваа граѓани, претставници на невладини организации, како и високи претставници од Министерството за заштита на животната средина и просторно планирање, Државниот инспекторат за животна средина, Град Скопје итн. Менаџментот на УСЈЕ го презентираше работењето на Компанијата, социјалните ангажмани како и напорите кои ги презема Компанијата за одржливост на животната средина за кои подоцна следеше дискусија. Покрај тоа, претставници од заинтересираните страни, преку обиколка на фабриката, беа запознаени со нашиот процес на производство и работење.

Проекти за соработка со Универзитетите

Следејќи ги нашите стратешки определби за градење на силни локални партнерства како и одговор на потребите на заедницата и општеството во целина, во 2017 Компанијата продолжи со заедничките акциони програми. Тие, меѓу другото, ги вклучуваат и училишните посети за практична обука на ученици од техничките насоки. Во оваа насока, вкупно 140 студенти од Факултетот за технолошки науки, Американ Колеџ Скопје, членови на студентската организација БЕСТ како и ученици од средното хемиско училиште имаа можност да ја посетат компанијата и да научат нешто повеќе за производствениот процес и работење.

Ангажираност на вработените

На “Денот на комуникација со вработените” кој беше организиран во април 2017, беа презентирани бизнис стратегиите и резултатите на УСЈЕ и Групацијата ТИТАН. Понатаму, во оваа пригода беше одбележан Светскиот ден на безбедност и здравје при работа со доделување на БЗР награди за 2016 на тројца вработени за нивно активно учество во известување за инциденти. Дополнително, на неколку вработени им беа доделени јубилејни награди.

Зголемување на вработувањето на младите

Во 2017, продолживме со нашата подршка на Европскиот пакт за млади, со цел да ја зголемиме можноста за вработување на младите, преку спроведување на програма за практиканска работа за 42 млади дипломирани инженери и други талентирани студенти во завршните студиски години. Оваа програма им овозможува на учесниците да ги прошират своите знаења и да се здобијат со практични вештини кои ќе им помогнат во нивниот професионален развој. Еден од практикантите беше вработен во УСЈЕ во текот на 2017. Дополнително, УСЈЕ додели 3 стипендии на тројца стипендисти за постдипломски студии на Американскиот Колеџ во Скопје и исто така додели и стипендии на децата на нашите вработени.

Развој на човечкиот капитал

Ние ги поттикнуваме долгорочните односи со нашите вработени, промовирајќи доживотно учење и градење на компетенциите на нашите луѓе, подготвувајќи ги да се соочат актуелните и идните предизвици.

Во 2017, компанијата организираше вкупно 11.260 часови за обука, со посебен акцент на понатамошно развивање и јакнење на знаењето во областа на безбедност и здравје при работа, техничкото знаење (know how), области поврзани со одржливост на животната средина, како и менаџерски и лидерски вештини и развој во областа на нетехничките полиња.

Платформата за развој на ТИТАН начин (TLP) беше промовирана во рамките на компанијата преку одржување на 14 сесии во кои беа вклучени 237 вработени. Оваа година продолживме со C-mentors програмата, понудена од Групацијата, која беше посетувана од страна на 18 учесници (наши нови инженери и други млади професионалци) со вкупно 1.077 часови за обука.

6. ЖИВОТНА СРЕДИНА

Цементарницата Усје, како дел од Групаацијата ТИТАН е посветена на одржлив развој и континуирано минимизирање на влијанијата врз околината. Активностите поврзани со заштитата на животната средина се вклучени во сите наши активности.

Во овој контекст, некои од проектите реализирани во текот на 2017 година се наведени подолу:

Зелен појас

Во рамките на проектот Зелен појас, во 2017 година вкупно беа засадени 18.179 садници, од кои на финалните етажи на површинскиот коп за лапорец беа засадени 7.120 дрвја, на површинскиот коп за лапорец во Говрлево 589 садници, 9.550 дрвја беа засадени на површинскиот коп за кварцен песок во Љубош и 920 растенија (дрвја, цвеќиња и грмушки) беа засадени во зелените површини во кругот на фабриката.

Праксата на КОО продолжува и во текот на 2017 година, така што УСЈЕ донираше на соседите и на локалната заедница повеќе од 180 дрвја кои беа засадени на јавни зелени површини.

Минимизирање на бучавата

Во 2017 УСЈЕ продолжи со реализација на Акциониот план за понатамошно намалување на бучавата во близина на фабриката и во таа насока беа релаизирани следните активности:

- Поставени се пригушувачи кај вентилаторите кои се наоѓаат на отворено (и на повисока позиција во постројката),
- Поставени се акустични решетки (желузини) на отворите за вентилација во компресорските станици и во просторот каде што се наоѓаат мелниците за суровинско брашно и мелниците за цемент бр. 4, 5 и 6,
- Заменети се дел од старите помали дувалки со нови со вградена акустична изолација,
- Затворени се вентилаторите во силосите за хомогенизација и извршена е замена на вентилаторите во Одделението за пакување бр. 2,
- Инсталација на прозорци во одделот мелница за цемент бр.3.

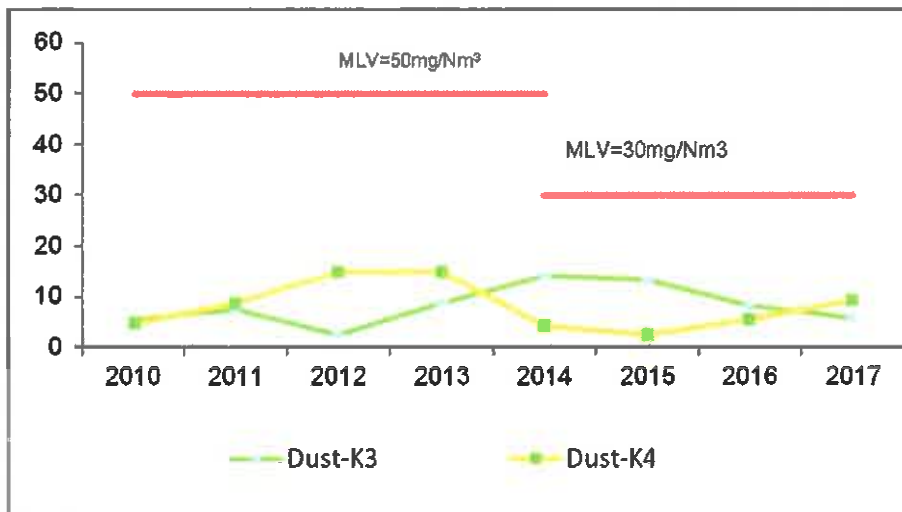
Мораме да нагласиме дека измерените нивоа на бучава на точките за мониторинг во кругот на фабриката не ги надминуваат пропишаните дозволени граници.

Емисии на воздух

Следењето на емисиите во воздухот е предуслов за контрола и ублажување на можните влијанија од производството на цемент врз животната средина. УСЈЕ е првата компанија во земјата која од 2004 година има независен 24-часовен систем за постојано следење на емисиите. Ова овозможува друштвото внимателно да ги следи емисиите во реално време и доколку е потребно да се преземат соодветни мерки. УСЈЕ како општествено одговорна компанија и цел: зголемување на транспарентноста, на своја иницијатива, резултатите од мерењата на емисии во воздухот ги објавува на својата интернет страница.

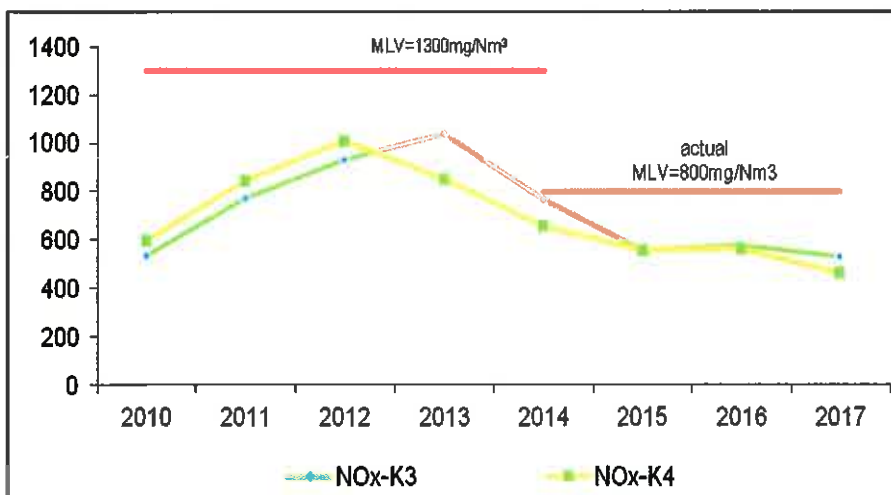
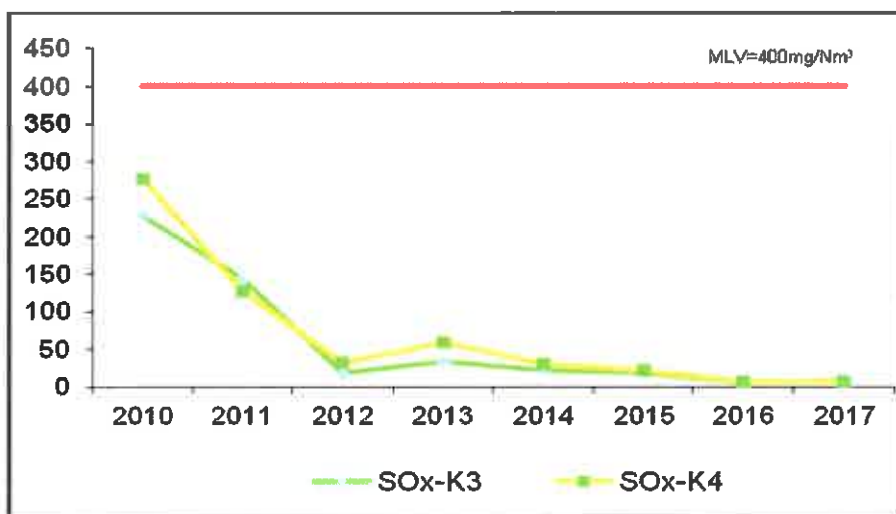
Годишниот просек на емисиите на воздух од главните извори на емисии, се прикажани на следните графикони:

* MLV = 50 mg / Nm³ - Максимална гранична вредност согласно со применливиот закон за емисии

** MLV = 30 mg / Nm³ - Максимална гранична вредност прифатена од Цементарница УСЈЕ во А-ИРРС

Намалување на фугитивни емисии на прашина

Следејќи го Акциониот план за минимизирање на фугитивната прашина во фабриката на УСЈЕ, во 2017 година беа завршени следните активности кои опфаќаа индивидуални или комбинирани мерки:

- Изведба на АТЕХ систем за вакуум чистење на хоризонтална мелница за јаглен,
- Подобрување на отпрашувањето при утовар на непакуван цемент (во силос цистерни),
- Обновување на пристапните патишта во фабриката - континуирана активност,
- Создавање на зелен појас околу фабриката и површинските копови.

Во согласност со А-интегрирана еколошка дозвола за сообразност со оперативниот план, независна овластена лабораторија изврши мерења на PM10 на периметарот на фабриката. Во однос на добиените резултати, не е воспоставена директна корелација помеѓу работењето на УСЈЕ и измерените вредности на PM10 во амбиентниот воздух. Овие вредности главно зависат од временските услови.

7. ОСТАНАТИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА

Раководството на Усје е цврсто посветено да продолжи со интеграцијата на новите правила и практики во работењето на Друштвото, кои промовираат транспарентност, одговорност, доверливост, одржлив развој и корпоративна општествена одговорност во секој аспект и област на активност на Друштвото и целата нејзина мрежа на односи со акционерите, вработените, добавувачите, изведувачите и општеството. Согласно сето погоре наведено, Усје како дополнување ги обелоденува следниве информации:

1. Усје има два извршни членови на Одборот на директори - Главен Извршен Директор и Извршен Директор, и пет неизвршни членови од кои двајца се независни.
2. Главниот Извршен Директор и Извршниот Директор не добиваат никакви примања врз основа на нивното членство во Одборот на директори. Вкупните примања (плата, надоместоци на плата, бонуси, осигурувања и други примања) на извршните членови на Одборот на директори и на останатите членови на клучниот персонал на Друштвото изнесуваат 83.400 илјади денари. Никој од петте неизвршни членови немаат примања врз основа на нивното членство во Одборот на директори.
3. На ден 29 јуни 2017 година, Собранието на акционери донесе Одлука за распределба на дивидендата за 2016 година согласно законските одредби предвидени во Законот за трговски друштва. Објавената дивиденда изнесува 941.519 илјади денари односно 1.670 денари по акција, која се состои од 909.287 илјади денари профит од 2016 и 32.232 илјади денари неискористена реинвестирана добивка од 2015 година. Преостанатиот профит од 2016 во износ од 292.078 илјади денари е реинвестирана односно се искористи даночното поттикнување за инвестициските вложувања на друштвото во 2017 година.
4. Извори на средства на Друштвото се неговите оперативни готовински приливи.
5. Финансиските резултати за 2017 година се составен дел на Финансиските извештаи на Групаацијата и Друштвото за годината што завршува за 31 декември 2017 година.

6. Следствено на претходното, Политиката на управување со финансискиот ризик детално е објаснета во Забелешка 17 кон Финансиските извештаи на Групаацијата и Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2017 година.
7. Во август 2017, Друштвото отвори две нови подружници во Битола и Струмица за дистрибуција на производите во југо-западниот и источниот дел од државата.
8. Во поглед на големите зделки и зделките со поврзаните субјекти, на 11 јануари 2017 УСЈЕ склучи договор за револвинг кредитен лимит со Шарцем Ш.П.К. Косово ("Заемопримачот") во износ од 4.000 илјади евра. Договорот е склучен за максимален период до 27 декември 2017 година, а каматната стапка е утврдена на 5,50 проценти п.а .. Почнувајќи од 31 декември 2017 година, револвинг кредитната линија целосно беше отплатена од страна на заемопримачот.
9. Во текот на 2017 година, освен за горенаведената голема зделка со поврзаните субјекти, сите останати трансакции со поврзаните субјекти се реализирани со редовен тек на работење на Друштвото (Забелешка 16 кон Финансиските извештаи на Групаацијата и Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2017 година).
10. УСЈЕ ги споделува Визијата и Политиката на Корпоративна Општествена Одговорност (КОО) на Титан Групаацијата, да се води бизнисот на еден етички и општествено одговорен начин со тоа што ќе се постигне помалку штета и ќе се поттикнува да се прави повеќе добро.

Одборот за КОО на Друштвото, на чие чело е Главниот Извршен Директор продолжува со своето активно учество и во текот на годината одржа четири состаноци, согласно планираното.

Добрите принципи за корпоративно управување и ефективно управување со ризиците се од суштинско значење заради исполнување на нашите стратешки цели и постигнување на долгорочен одржлив развој. Овие принципи заедно со нашите корпоративни вредности нè водат низ секој аспект на нашето работење. Покрај тоа, во целост беа имплементирани политиките на ТИТАН Групаацијата, вклучувајќи ја Политиката за Човекови права, Политиката за спречување мито и корупција, Политиката за санкции и Политиката за усогласување со законот за конкуренција. За УСЈЕ, доброто корпоративно управување е синоним за етички деловни практики, транспарентност, отворена комуникација, одговорност и одржлив развој. Нашата цел е дека сите засегнати страни имаат корист од начинот на кој го водиме бизнисот.

Внатрешната ревизија во УСЈЕ е посебно одделение, кое е под надзор и потпомогнато од Внатрешната ревизија на Групаацијата (Одделението за Внатрешна Ревизија СЕЕ и Турција). Примарната цел на внатрешната ревизија е да му доставува на Одборот на директори независни и објективни мислења кои се однесуваат на управување со ризик, внатрешни контроли и системи за корпоративно управување, преку оценување на нивната ефикасност во исполнување на деловните цели на Друштвото.

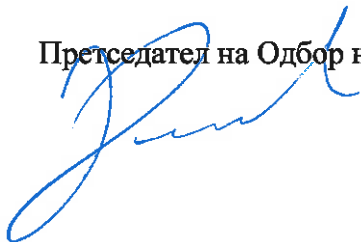
Согласно Годишниот план за внатрешна ревизија, во текот на 2017 година во УСЈЕ беа спроведени две оперативни ревизии и две ревизии за усогласеност.

Врз основа на горенаведеното, Внатрешната ревизија дојде до заклучок дека генерално, рамките на внатрешната ревизија на релевантните функции на ревизијата се добро уредени со цел соодветно управување со основните ризици и да се обезбеди усогласеност со законските и внатрешните рамки кои се во сила.

Нашиот Кодекс на однесување јасно забранува давање и примање мито, додека како потписници на Глобалниот договор на ОН, ние сме целосно обврзани да се приклучиме на националните и останатите програми кои имаат за цел да се елиминира поткупот и корупцијата. Дополну повеќе, во Кодексот на однесување за Титан набавките (www.titan.gr, www.usje.com.mk) кој е објавен во 2008 година, јасно се наведеникоја е политиката на друштвото и нејзините заложби спрема своите добавувачи, и јасно се искажани договорните обврски на добавувачите вклучувајќи ја и обврската да се апстинира од било какви активности кои може да се протолкуваат како акт на поткуп, корупција и измама. Никакви потврдени случаи на непочитување и нарушување на нашата политика на поткупување не се пријавени во текот на 2017 година.

Константинос Дердемезис

Претседател на Одбор на директори

ЦЕМЕНТАРНИЦА “УСЈЕ” АД - СКОПЈЕ

Поединечни законски финансиски извештаи

31 декември 2017 година

СОДРЖИНА

Извештај на независниот ревизор.....	2
ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	4
ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА	5
ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ	6
ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	7
1. Општи информации за Друштвото	8
2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи	8
2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)	9
2.2 Значајни сметководствени политики	9
2.3 Значајни сметководствени проценки	21
3. Приходи и трошоци	23
4. Данок на добивка	27
5. Заработувачка по акција	28
6. Недвижности, постројки и опрема	29
7. Вложувања во недвижности	29
8. Истражување и вреднување на минерални ресурси	31
9. Залихи	32
10. Побарувања од купувачи и останати побарувања	32
11. Пари и парични средства	33
12. Акционерски капитал	33
13. Останати резерви	34
14. Долгорочни резервации за отпремнини	34
15. Обврски спрема добавувачи и останати обврски	37
16. Превземени и потенцијални обврски	37
17. Трансакции со поврзани страни	39
18. Трошци според пририда	42
19. Управување со финансискиот ризик	42
20. Последователни настани	46

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Главен Извршен Директор

Борис Хрисафов

Седиште

Борис Трајковски бр. 94
1000 Скопје

Адвокати

Адвокатска канцеларија Поленак - надворешен адвокат
Адвокатска канцеларија Димитров - надворешен адвокат
Адвокатско друштво Чакмакова Адвокати Скопје

Банки

Комерцијална Банка АД - Скопје
Стопанска Банка АД - Скопје
НЛБ Банка АД - Скопје
Силк Роуд Банка АД - Скопје
Охридска Банка АД - Скопје
ПроКредит Банка АД - Скопје
Шпаркасе Банка Македонија АД - Скопје
Халкбанка АД - Скопје

Ревизори

Прајсвотерхаускуперс Ревизија ДОО - Скопје
Бул. 8-ми Септември бр. 16, Хипериум бизнис центар, II кат
1000 Скопје
Република Македонија

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До Одборот на Директори и Акционерите на Цементарница „УСЈЕ“ АД – Скопје

Извештај за финансиските извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените поединечни финансиски извештаи на Цементарница „УСЈЕ“ АД– Скопје (“Друштвото”), кои што ги вклучуваат поединечниот извештај за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2017 година, како и поединечниот извештај за сеопфатната добивка, поединечниот извештај за промени во главнината и поединечниот извештај за паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија кои се прифатени во Република Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење

Мислење

Според наше мислење приложените поединечни финансиски извештаи ја прикажуваат објективно во сите материјални аспекти финансиската состојба на Цементарница „УСЈЕ“ АД Скопје заклучно со 31 декември 2017 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за трговски друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на поединечната годишна сметка и годишниот извештај на Друштвото, кои се одобрени од страна на Одборот на Директори на Друштвото на 26 февруари 2018.

Според барањата на Законот за ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот на Друштвото во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во поединечната годишна сметка и ревидираните поединечни финансиски извештаи на друштвото, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2017 година.

Љубе Ѓорѓиевски
Управител

Љубе Ѓорѓиевски
Овластен ревизор

ПрајсвотерехаусКуперс РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

16 април 2018 година
Скопје

ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
За годината што завршува на 31 декември 2017 година

	Белешки	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Приходи од продажба	3а	4.146.425	4.003.254
Останати приходи	3б	102.314	103.164
Трошоци на продадени производи	3в	(2.778.046)	(2.522.764)
Бруто добивка		1.470.693	1.583.654
Останати оперативни приходи	3г	97.449	63.799
Останати оперативни трошоци	3д	(182.801)	(121.232)
Трошоци за продажба и маркетинг	3ф	(35.915)	(33.979)
Административни трошоци	3е	(163.467)	(177.851)
Добивка од оперативни активности		1.185.959	1.314.391
Приходи од финансирање		6.791	7.070
Курсни разлики, нето		5.494	7.605
Трошоци од финансирање		(1.240)	(2.644)
Нето приходи од финансирање	3ж	11.045	12.031
Добивка пред оданочување		1.197.004	1.326.422
Данок на добивка	4	(103.632)	(125.057)
Добивка за годината		1.093.372	1.201.365
<i>Заработувачка по акција</i>			
Основна заработувачка по акција која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	5	1,94	2,13
Добивка за годината распределна на:			
Акционерски капитал на матичната компанија		1.036.954	1.139.375
Неконтролирано учество		56.418	61.990
		1.093.372	1.201.365
<i>Останата сеопфатна добивка која не се рекласификува во билансот на успех во последователните периоди:</i>			
Ревалоризационен вишок - Вложивања во недвижности	7	-	35.468
Вкупно сеопфатна добивка за годината		1.093.372	1.236.833
<i>Заработувачка по акција</i>			
Основна, вкупна сеопфатна заработувачка по акција која се однесува на имателите на акции на матичното друштво		1,94	2,19
Вкупно сеопфатна добивка за годината распределна на:			
Акционерски капитал на матичната компанија		1.036.954	1.173.012
Неконтролирано учество		56.418	63.821
		1.093.372	1.236.833

ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА
за 31 декември 2017 година

	Белешки	2017 МКД'000	2016 МКД'000
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Недвижности, постројки и опрема	6	2.289.939	2.179.433
Вложувања во недвижности	7	168.498	166.349
Вложувања во подружница		157	157
Средства за истражување и вреднување	8	4.183	19.352
		<u>2.462.777</u>	<u>2.365.291</u>
Тековни средства			
Залихи	9	672.241	665.543
Побарувања од купувачи и останати побарувања	10	502.674	369.677
Побарување за позајмица		-	10
Побарување за повеќе платен данок на добивка		25.060	8.934
Пари и парични средства	11	829.324	863.995
		<u>2.029.299</u>	<u>1.908.159</u>
ВКУПНО СРЕДСТВА		<u>4.492.076</u>	<u>4.273.450</u>
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ			
Капитал и резерви			
Акционерски капитал	12	1.747.730	1.747.730
Акумулирана добивка		1.093.372	1.201.365
Останати резерви	13	538.148	538.148
Реинвестирана добивка		568.606	308.760
		<u>3.947.856</u>	<u>3.796.003</u>
Нетековни обврски			
Долгорочни резервации за отпремнини	14	54.111	54.198
Резервација за ревитализација на рудниците		10.612	12.693
		<u>64.723</u>	<u>66.891</u>
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи и останати обврски	15	452.869	384.704
Резервација за неискористен годишен одмор		10.321	9.865
Тековен дел на долгорочни резервации за отпремнини	14	5.298	4.830
Обврска за данок на добивка		10.755	10.916
Обврска за дивиденда		254	241
		<u>479.497</u>	<u>410.556</u>
ВКУПЕН КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		<u>4.492.076</u>	<u>4.273.450</u>

Потпишано од страна на овластени лица на Друштвото на 26 февруари 2018 година:

Борис Хрисафов

Главен извршен директор

Никос Моусурас

Финансов директор

Составувач, овластен сметководител со број на уверение 102613:

Барбоска Габриела

Раководител на локално сметководство

ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ
За годината што завршува на 31 декември 2017 година

	Белешки	2017 МКД'000	2016 МКД'000
<i>Парични текови од оперативни активности</i>			
Добивка пред оданочување		1.197.004	1.326.422
<i>Исправки за:</i>			
(Добивка) од продажба на НПО		-	(1.149)
Амортизација на НПО		162.586	173.993
Актуарска (добивка)/загуба, нето		5.613	1.430
Приход од камати		(6.791)	(7.070)
Отпис на застарена залиха		9.991	9.998
Кусок на залиха		456	9.865
(Добивки) / загуби од вреднување, нето		(2.150)	(6.275)
Трошок за пресметани придобивки од автоден		(14.757)	-
Трошок за камати		1.240	2.644
Отпис на застарени побарувања		608	-
Нето сегашна вредност на продадени и отпишани НПО		-	39
Оперативна добивка пред промени во оперативниот капитал		1.353.800	1.509.897
(Зголемување) / намалување на побарувања од купувачи и останати побарувања		(118.240)	48.959
Намалување / (Зголемување) на залихите		(16.691)	(59.852)
Зголемување / (Намалување) на обврски спрема добавувачи и останати обврски		65.311	(38.213)
Парични средства генерирани од оперативни активности		1.284.180	1.460.791
Платени камати		(1.240)	(2.644)
Платен данок на добивка		(104.583)	(114.140)
Нето парични текови од оперативни активности		1.178.357	1.344.007
<i>Парични текови од инвестициони активности</i>			
Набавка на недвижности, постројки и опрема		(263.154)	(179.289)
Средства за истражување и вреднување		(15.169)	-
Примања од продажба на НПО		-	1.034
Дадена позајмица		10	-
Примени приходи од камата		6.791	7.070
Нето парични текови генерирани од (користени во) инвестициони активности		(271.522)	(171.185)
<i>Парични текови од финансиски активности</i>			
Дивиденда платена на акционери во Групацијата		(892.894)	(1.050.086)
Дивиденда платена на малцинските акционери		(48.612)	(57.176)
Нето парични текови користени во финансиски активности		(941.506)	(1.107.262)
Нето зголемување на пари и парични средства		(34.671)	65.560
Пари и парични средства на 1 јануари		863.995	798.435
Пари и парични средства на 31 декември	11	829.324	863.995

ПОЕДИНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА

За годината што завршува на 31 декември 2017

	<i>Акционерск и капитал</i>	<i>Акумули- рана добивка</i>	<i>Останати резерви белешка 13</i>	<i>Реинвест ирана добивка</i>	<i>Вкупно</i>
	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>
На 1 јануари 2017 година	1.747.730	1.201.365	538.148	308.760	3.796.003
Добивка за годината	-	1.093.372	-	-	1.093.372
Останата сеопфатна добивка (Забелешка 7)	-	-	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка	-	1.093.372	-	-	1.093.372
Објавени дивиденд, нето	-	(941.519)	-	-	(941.519)
Пренос на акумулирана добивка	-	32.232	-	(32.232)	-
Пренос од акумулирана добивка	-	(292.078)	-	292.078	-
На 31 декември 2017 година	1.747.730	1.093.372	538.148	568.606	3.947.856

На ден 29 јуни 2017 година Собранието на акционери донесе Одлука за распределба на дивидендата за 2016 година согласно законските одредби предвидени во Законот за трговски друштва. Објавената дивиденда изнесува 941.519 илјади денари и се состои од 909.287 илјади денари добивка од 2016 година и 32.232 илјади денари неискористена реинвестирана добивка од 2015 година. Преостанатата добивка од 2016 година, 292.078 илјади денари е реинвестирана односно се искористи даночното поттикнување за инвестициските вложувања на друштвото во 2017 година.

За годината што завршува на 31 декември 2016

	<i>Акционерск и капитал</i>	<i>Акумули- рана добивка</i>	<i>Останати резерви белешка 13</i>	<i>Реинвест ирана добивка</i>	<i>Вкупно</i>
	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>
На 1 јануари 2016 година	1.747.730	1.263.538	502.680	152.494	3.666.442
Добивка за годината	-	1.201.365	-	-	1.201.365
Останата сеопфатна добивка (Забелешка 7)	-	-	35.468	-	35.468
Вкупно сеопфатна добивка	-	1.201.365	35.468	-	1.236.833
Објавени дивиденд, нето	-	(1.107.272)	-	-	(1.107.272)
Пренос на акумулирана добивка	-	16.328	-	(16.328)	-
Пренос од акумулирана добивка	-	(172.594)	-	172.594	-
На 31 декември 2016 година	1.747.730	1.201.365	538.148	308.760	3.796.003

1. Општи информации за Друштвото

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Борис Трајковски бр.94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент. Основната дејност на подружницата во Бугарија е услуги за поддршка на продажбата во Бугарија.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото. Крајната матична компанија на Друштвото е Titan Cement Company S.A. - Greece.

Официјално од 1 јули 2013 година, Цементарница “Усје” АД - Скопје стана котирачко друштво на Македонската берза (под оддел Задолжителна котација). Со цел да не се создаде лажна слика на пазарот за хартии од вредност, котираните друштва имаат постојано обврски да ги објавуваат сите ценовно чувствителни информации, информации потребни за проценка на моменталната состојба на друштвата.

Бројот на вработени на 31 декември 2017 година е 275 (2016: 284 вработени).

Финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2017 година се одобрени од страна на Одборот на директори на 26 февруари 2018 година.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи

Финансиските извештаи на Друштвото беа подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015 и 192/2015, 6/2016, 30/2016 and 61/2016) и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.
- На 29 декември 2005 година се објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21 не се вклучени во Правилникот за сметководство и не се применети од страна на Друштвото.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

Финансиските извештаи на Друштвото беа подготвени врз основа на историска набавна вредност. Финансиските извештаи на Друштвото се презентирани во македонски денари (МКД) и сите износи се заокружени во најблискиот износ во илјади ('000) освен ако не е поинаку наведено.

Друштвото заклучно со известувачкиот период има една подружница, TROJAN CEM EOOD Бугарија во 100% сопственост на Друштвото. Исто така, на 28 јули 2015 година Друштвото регистрира склад во село Оровник (во близина на градот Охрид) за стратешко присуство на своите производи во југозападниот дел на земјата. За истата цел, на 3 Август 2017 година Друштвото регистрира склад во Битола, а на 16 Август 2017 година регистрира склад и во Струмица.

Подружницата се евидентира во овие поединечни финансиски извештаи по набавна вредност намалена за било какво обезвреднување на вредноста.

2.2 Значајни сметководствени политики

а. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Друштвото има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласачките права. Постоењето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Друштвото има контрола над ентитетот. Набавната вредност на стекнатиот ентитет се утврдува според објективната вредност на дадените средства, издадените капитални инструменти и обврските настанати или претпоставени на датумот на размената, зголемена за трошоците кои директно може да се припишат на стекнувањето. Во одделните финансиски извештаи на Друштвото, вложувања во подружницата се прикажани по набавна вредност намалена за обезвреднување на вредноста. Алоцираните ефекти кои ја надминуваат акумулираната добивка на подружницата се сметаат како поврат на вложувањето и се признаваат како намалување на набавната вредност на вложувањето.

б. Конзистентност

За 2017 година Друштвото направи промена во презентацијата на одредени ставки од Извештајот за сеопфатна добивка во Забелешките кон Финансиските Извештаи. Имено, истите беа скратени во нивното обелоденување како порепрезентативно. Со цел да се одржи конзистентност со тековната презентација, споредбените податоци беа презентирани соодветно.

в. Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се ангажираат во деловното работење кои можат да заработат приходи и кои предизвикуваат трошоци, кои оперативни резултати се редовно следени од страна на раководството и за кои финансиски информации се достапни. Раководството е лице или група на лица кои алоцираат ресурси и кои ги проценуваат перформансите на Друштвото.

Функциите на раководството се извршуваат од страна на Бордот на директори на Друштвото. Интерното известување во рамките на Друштвото кое се презентира на Раководството е на ниво на Друштвото како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Раководството се базирани на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

в. Преведување на странски валути

Трансакции во странска валута се водат по иницијалното признавање во известувачката валута, со претварање на износот во странска валута по курсот помеѓу известувачката валута и странска валута на денот на извршување на трансакцијата. Монетарните ставки деноминирани во странска валута се сведуваат во денарска противвредност користејќи курс кој важи на датумот на известување. Курсните разлики кои произлегуваат од претварањето на монетарните ставки по курс кој се разликува од курсот по кој тие биле иницијално прикажани во периодот, се признаваат како приход или расход во периодот во кој се појавуваат.

Курсевите кои важат на датумот на известување, 31 декември 2017 и 31 декември 2016 се како што следува:

Курс:	31 декември 2017 МКД	31 декември 2016 МКД
ЕУР	61,49	61,48
УСД	51,27	58,33

г. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФР од страна на Друштвото (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР корегирани за порастот на индексот на цени на индустриските производители.
- Средствата набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради обезвредување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или оттуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

г. Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на употреба на средствата. Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради обезвреднување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на степенот на исцрпеност. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување.

д. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена, и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Друштвото. Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депризнаваат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депризнаено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Друштвото, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

Доколку средство кое се користи од страна на Друштвото се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројки и опрема до датумот кога е направен преносот. Друштвото треба да ја третира секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ѓ. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности економски се оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

е. Финансиски инструменти - иницијално признавање и последователно мерење

Финансиски средства

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските средства се класифицираат како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, заеми и побарувања, инвестиции кои се чуваат до доспевање, финансиски средства расположливи за продажба или деривативи определени како хеџинг инструменти во ефективен хеџинг, соодветно. Друштвото ја утврдува класификацијата на финансиските средства при иницијалното признавање.

Финансиските средства иницијално се признаваат по објективна вредност плус директно поврзаните трансакциони трошоци, во случај кога вложувањата се вреднуваат по вредност која е различна од објективната вредност преку добивка или загуба. Набавката или продажбата на финансиските средства кои подразбираат испорака на средства во временски период утврден со правна регулатива или пазарна спогодба (редовен начин на набавка) се признаваат на датумот на трансакцијата т.е. датумот на кој Друштвото се обврзува да купи или продаде средство.

Финансиските средства на Друштвото вклучуваат пари и парични средства и краткорочни депозити, побарувања од купувачи и останати побарувања.

Последователни мерења

Последователните мерења на финансиските средства зависат од нивната класификација, како што следи:

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски средства расположливи за тргување и финансиски средства утврдени при иницијалното признавање по објективна вредност преку добивка или загуба. Финансиските средства се класифицирани како расположливи за тргување доколку се набават со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија ги вклучува финансиските инструменти - деривативи кои не ги исполнуваат критериумите за употреба во сметководство на хеџинг како што е дефинирано во МСС 39. Друштвото нема определено финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, кои не котираат на активниот пазар. Овие финансиски средства се сведуваат по амортизирана набавна вредност со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех во моментот кога заемите и побарувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и преку процесот на амортизација.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Недеривативните финансиски средства со фиксни или определени плаќања и со фиксен датум на доспевање се класифицираат како вложувања кои се чуваат до доспевање, доколку Друштвото има намера и можност да ги чува до доспевање. По иницијалното мерење, вложувањата кои се чуваат до доспевање се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со користење на методата на ефективна каматна стапка. Овој метод користи ефективна каматна стапка која прецизно ги дисконтира проценетите идни парични приливи низ очекуваниот век на финансиското средство до нето сметководствената вредност на финансиското средство. Добивките и загубите се евидентираат во билансот на успех во моментот кога вложувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и низ процесот на амортизација. Друштвото нема вложувања кои ги чува до доспевање во годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 2016 година.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни финансиски средства кои се определени како расположливи за продажба или не се класифицирани во претходните три категории. По иницијалното мерење, финансиските средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со евидентирање на нереализираните добивки или загуби евидентирани директно во капиталот се додека вложувањето е анулирано, кога кумулативната добивка или загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех, или е утврдено обезвреднување, кога кумулативната загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех.

Друштвото нема вложувања расположливи за продажба во годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 2016 година.

Депризнавање

Финансиските средства (или, доколку е соодветно дел од финансиско средство или дел од група на слични финансиски средства) се депризнаваат доколку:

- правото за прием на парични приливи од средството е истечено; или
- Друштвото ги има префрлено своите права за прием на парични приливи во целосен износ без значајно одложување на трето лице преку „аранжмани на посредник” и или (а) Друштвото има префрлено значителен дел од сите ризици и користи од средството, или (б) Друштвото нема префрлено ниту задржано значителен дел од сите ризици и користи од средството, но ја има префрлено контролата на средството.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Намалување на вредноста поради обезвреднување

Друштвото на секој датум на известување утврдува дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Финансиското средство или група на финансиски средства се смета за обезвреднето ако, и само ако, постои објективен доказ за намалување на вредноста поради обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои настануваат по иницијалното признавање на средството („настан на загуба“) и тој настан за загуба има влијание на проценетите идни парични приливи на финансиското средство или на група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Доказот за обезвреднување може да вклучува индикатори дека должниците или група на должници се соочуваат со значителни финансиски проблеми, неисполнување на обврските за исплата на камата или враќање на главницата, веројатноста дека ќе објават стечај или друга финансиска реорганизација и каде што постојат видливи индикации за мерливо намалување на проценетите идни парични текови, како што се промени во областа на економските услови кои доведуваат до неуспех.

Загуба поради обезвреднување во однос на финансиските средства вреднувани по амортизационен трошок се пресметуваат како разлика помеѓу нивната сметководствена вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични приливи дисконтирана по оригинална ефективна каматна стапка.

Поединечните значителни финансиски средства се тестираат за намалување на вредноста поради обезвреднување поединечно. Останатите финансиски средства се проценуваат заедно во групи кои имаат слични карактеристики во врска со кредитниот ризик.

Сите загуби поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех. Загубата поради обезвреднување може да се анулира доколку може објективно да се поврзе со настанот по признавањето на загубата поради обезвреднување. За финансиските средства кои се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, анулирањето се признава во добивката или загубата.

Финансиски обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските обврски се класифицираат како финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба, како заеми и позајмици или како деривативи кои служат како хедџинг инструменти со ефективен хедџинг, соодветно. Друштвото ја определува класификацијата на финансиските обврски при иницијалното признавање. Финансиските обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, плус директно поврзаните трошоци на трансакцијата доколку се класифицираат како заеми и позајмици.

Финансиските обврски на Друштвото вклучуваат обврски спрема добавувачите и други обврски.

Последователно мерење

Мерењето на финансиските обврски зависи од нивната класификација како што следи:

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски обврски (продолжува)

Финансиски обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски обврски расположливи за тргување и финансиски обврски одредени по објективна вредност преку добивка или загуба при иницијалното признавање.

Финансиските обврски се класифицираат како расположливи за тргување доколку се набавени со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија вклучува деривативни финансиски инструменти кои не ги исполнуваат сметководствените услови за хеџинг определени според МСС 39. Добивките и загубите од обврските кои се чуваат за тргување се признаваат во билансот на успех.

Друштвото нема одредено финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и позајмици

По иницијалното признавање, каматонските заеми и позајмици последователно се мерат низ процесот на нивна амортизација со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех кога обврските се анулираат, како и низ процесот на нивна амортизација.

Де-признавање

Финансиската обврска се де-признава кога задолжението за обврската е подмирено, поништено или престанува да важи.

Кога постоечка финансиска обврска е заменета со друга од ист заемодавател по значително поразлични услови, или пак условите на постоечката обврска значително се променети, таква размена или измена се третира како де-признавање на оригиналната обврска и признавање на новата обврска, а разликата на соодветните сметководствени износи се признава во билансот на успех.

Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се нетираат и нето износот е презентираан во консолидираниот извештајот за финансиската состојба, ако и само ако, постои применливо законско право за нетирање на евидентираниите износи и постои намера да се порамни на нето основа, или да се признаат средствата или да се порамнат обврските истовремено.

ж. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува суровини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за предвидените трошоци за довршување и предвидените трошоци за да се изврши продажбата. Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

з. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

с. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

и. Даноци

Данок на добивка

Данокот на добивка за периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава со добивката или загубата, освен за делот кој се однесува на ставки прикажани во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот. Во тој случај, данокот се признава во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот, соодветно.

Тековен Данок на добивка

Тековниот данок на добивка е пресметан врз основа на даночните закони усвоени пред или по датумот на извештајот за финансиската состојба, во земјите каде што Друштвото и неговите подружници работат и генерираат оданочлив приход. Раководството периодично ги проценува заземените позиции во однос на даночни поврати, земајќи ги предвид деловите од даночната регулатива кои што се подложни на толкување. Како резултат на истите, каде што е соодветно, се утврдуваат резервации врз основа на износите кои се очекуваат да бидат платени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Одложениот данок на добивка се признава на привремените разлики кои произлегуваат помеѓу даночната основица на средствата и обврските и нивните нето сегашни вредности во консолидираните финансиски извештаи. Меѓутоа, обврските за одложениот данок на добивка не се признаени ако произлегуваат од иницијалното признавање на гудвил; одложен данок на добивка сметководствено не се прикажува, доколку произлегуваат од иницијално признавање на средство или обврска во трансакција надвор од бизнис комбинација која во времето на трансакцијата не влијае ниту на сметководствената, ниту на оданочливата добивка или загуба.

Одложениот данок на добивка се утврдува користејќи даночни стапки (и закони) кои што биле донесени до, или последователно донесени по датумот на издавање на извештајот за финансиска состојба и се очекува да се употребат кога поврзаното средство или обврска на одложен данок на добивка ќе се подмирени.

Одложени даночни средства се признаваат само до нивото до кое е веројатно дека идни даночни добивки ќе бидат расположливи, во однос на кои, привремените разлики ќе може да бидат искористени. Одложените даночни средства и обврски се нетираат кога за тоа има правно применливо право за нетирање на тековни даночни средства во однос на тековни даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данок на добивка спрема ист даночен регулатор за истиот даночен ентитет или различни даночни ентитети каде има интенција да се подмират салдата на нето основа.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ј. Користи за вработените

Пензии

Друштвото, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Друштвото ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови. Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Друштвото не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овој надоместок. Друштвото признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Друштвото е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирано во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 година, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Друштвото на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ј. Користи за вработените (продолжува)

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата, доставен од страна на Друштвото.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

к. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат кога Друштвото има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Друштвото се состојат од резервации за отпремнини, јубилејни награди, стипендии и ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на pre-tax стапка која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временските растојанија се признаваат како трошоци по камати.

л. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Друштвото ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, рабати и данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

л. Признавање на приходите (продолжува)

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

љ. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

м. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Друштвото.

н. Настаните после датумот на известување

Настаните после датумот на известување, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на известување, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на известување имаат третман на некорективни настани.

њ. Управување со финансискиот ризик

Сметководствени проценки и претпоставки

Друштвото прави проценки и претпоставки кои се однесуваат на иднината. Резултирачките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на идната финасиска година се презентирани подолу.

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални сировини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во онаква какви што биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива односно со Законот за екологија применлив во земјата во која друштвата работат (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

в. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивизација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлационски стапки. Резервациите се преоценуваат на секој известувачки датум и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за реставрирање (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финасиски трошоци во извештајот за сеопфатна добивка.

Користи за вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефици за вработените.

Друштвото користи претпоставена годишна дисконтна стапка. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Друштвото ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитетни корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пензионирање во еден дел се засниваат на тековните пазарни услови.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

в. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради оштетување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

о. Определување на објективните вредности

Голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат определување на објективната вредност, како за финансиските и нефинансиските средства така и за обврските. Објективните вредности се определуваат за мерење и/или за обелоденувачки цели на основа на повеќе методи. Онаму каде што е возможно, понатамошни информации во делот на претпоставките земени при одредување на објективната вредност се обелоденуваат во забелешките поврзани со конкретните средства или обврски.

2.3 Значајни сметководствени проценки

Сметководствените проценки направени од страна на Друштвото постојано се следат и се базираат на претходно искуство и останати фактори, вклучувајќи предвидување на идни настани кои се оценуваат како разумни во дадените услови.

а. Значајни сметководствени проценки

Друштвото прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките.

Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за депрецијација се намали/ зголеми за 1% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближни 1.626 илјади денари (2016: 1.740 илјади денари).

2.3 Значајни сметководствени проценки (продолжува)

а. Значајни сметководствени проценки (продолжува)

Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Друштвото ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено. Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки на употребната вредност, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа. Покрај тоа, Друштвото ги зема во предвид идните приходи и трошоци, макроекономските индикации, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување со калкулацијата на употребната вредност, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи.

Резервации

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Друштвото ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Друштвото во целост ја прикажува обврската. Друштвото вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

3. Приходи и трошоци

а. Приходи од продажба

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
<i>Бруто приходи од продажба</i>		
Домашен пазар	2.741.052	2.997.117
Странски пазар	1.405.373	1.006.137
	4.146.425	4.003.254
<i>Домашен пазар</i>		
Приходи од цемент	2.562.887	2.674.492
Приходи од препродажба на стоки	98.171	85.394
Приходи од готов бетон	68.157	121.047
Приходи од петрол кокс	29.534	141.522
Приходи од варовник	18.029	19.432
Приходи од песок	-	24
Рабати и попусти	(35.726)	(44.794)
	2.741.052	2.997.117
<i>Странски пазар</i>		
Приходи од цемент	854.449	630.190
Приходи од петрол кокс	374.599	294.661
Приходи од клинкер	203.391	84.680
Приходи од препродажба на стоки	27.787	44.609
Приходи од песок	-	45
Рабати и попусти	(54.853)	(48.048)
	1.405.373	1.006.137

б. Останати приходи

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Превоз на цемент - интеркомпаниски	40.758	33.602
Превоз од трети лица	39.854	53.658
Превоз на клинкер - интеркомпаниски	18.135	9.669
Услуги	3.494	5.523
Адитиви	73	712
	102.314	103.164

3. Приходи и трошоци (продолжува)

в. Трошоци на продадени производи

	2017	2016
	МКД'000	МКД'000
Варијабилни трошоци	1.342.894	1.209.380
Трошоци на продадени трговски стоки	504.840	454.080
Фиксни трошоци	424.657	445.963
Трошоци во секторот за пакување	178.509	162.787
Амортизација	155.508	166.673
Транспортни услуги	109.893	104.204
Движење на залихи, нето	61.745	(20.323)
	2.778.046	2.522.764

Варијабилни трошоци содржат гориво за печките, електрична енергија, сировини, трошоци за концесии итн.

Фиксни трошоци содржат трошоци за плата, услуги за одржување (машинско, електро и градежно), обезбедување, контрола на квалитетот на производите, калибрација, интелектуални услуги итн.

г. Останати оперативни приходи

	2017	2016
	МКД'000	МКД'000
Приходи од продажба на материјали и сировини	43.916	3.345
Приходи од закупнина	16.712	13.659
Актуарски добивки и ослободување на резервациите за вработените	7.724	6.563
Приходи од продадени палети во транзит	7.445	5.571
Вишоци	7.011	19.037
Добивки од вредносно усогласување на вложувања во недвижности	6.638	6.585
Останати приходи	8.003	9.039
	97.449	63.799

Приходите од продажба на материјали и сировини во износ од 43.916 илјади денари се однесуваат на продадените цигли за печки, кугли за мелници на SHARRCEM SH.P.K Косово.

Приходи од закупнина во износ од 16.712 илјади денари се состои од објекти дадени под закуп во износ од 10.692 илјади денари, земјиште дадено под закуп во износ од 2.220 илјади денари, пумпи за готов бетон и цистерни за превоз на цемент во износ од 1.266 илјади денари се на трети лица, и земјиште дадено под закуп во износ од 2.534 илјади денари на поврзани страни.

Актуарските добивки и ослободување на неискористената резервација за користите на вработените во износ од 7.724 илјади денари се однесуваат и се резултат на искусствените проценки и промени во актуарските претпоставки пресметани на годишно ниво од страна на независни актуари со употреба на проектирана метода (види забелешка 14).

3. Приходи и трошоци (продолжува)

г. Останати оперативни приходи (продолжува)

Вишокот на производи во износ од 7.011 илјади денари се однесува на недовршеното производство, поточно, вишок на лапор, песок и варовник, понатаму вишок на туф, пепел гипс и јаглен и тоа констатирано и утврдено за време на спроведувањето на годишниот попис со состојба 31 декември 2017 година.

Добивката од вредносно усогласување на вложувања во недвижности во износ од 6.638 илјади денари се однесува на повторна процена на вложувањата во недвижности (види забелешка 7) со состојба на 31 декември 2017 година, која се признава директно во билансот на успех на друштвото.

д. Останати оперативни трошоци

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Агенциска провизија	62.718	45.627
Набавна вредност на продадени материјали и суровини	42.196	3.146
Ослободување на пресметаниот приход за автоден	14.757	-
Трошоци за реструктурирање	13.628	25.449
Актуарски загуби и поврзани трошоци за вработените	13.338	7.993
Расход на застарени залихи по попис	9.991	9.998
Набавна вредност на продадени палети во транзит	7.445	5.571
Вредносно усогласување на вложувања во недвижности	4.488	310
Останати трошоци	14.240	23.138
	182.801	121.232

Агенциска провизија во износ од 62.718 илјади денари се однесува на надоместок на Цемент Плус за посредување во продажните зделки на Косовскиот пазар и изнаогање на купувачи на истиот.

Набавната вредност на продадени материјали и суровини во износ од 42.196 илјади денари се однесува на продадените цигли за печки, кугли за мелници на SHARRCEM SH.P.K Косово. Приходот е признаен во останати оперативни приходи (види Забелешка 3 г).

Ослободување на пресметаниот приход за автоден во износ од 14.757 илјади денари се однесува на пресметаниот приход очекуван да биде надоместен од страна на Царинската управа во Косово, а поврзан со компензацијата на транспортерите за возилата во 2012.

Трошокот за реструктурирање во износ од 13.628 илјади денари е поврзано со спогодбено заминување на вработените во пензија.

Износот од 13.338 илјади денари се однесува на актуарските загуби и дополнителните финансиски трошоци за тековни услуги кои произлегуваат од искусствените проценки и промени во актуарските претпоставки пресметани на годишно ниво од страна на независни актуари со употреба на проектирана метода (види Забелешка 14).

Расходот на застарени залихи по попис во износ од 9.991 илјади денари е направен на основ на редовно спроведениот попис со 31 декември 2017 година и се однесува на отпис на застарени и неупотребувани резервни делови.

3. Приходи и трошоци (продолжува)

ѓ. Трошоци за маркетинг и продажба

	<i>2017</i> <i>МКД'000</i>	<i>2016</i> <i>МКД'000</i>
Реклама, пропаганда и репрезентација	5.004	3.170
Амортизација	1.976	2.228
Останати трошоци	<u>28.935</u>	<u>28.581</u>
	<u>35.915</u>	<u>33.979</u>

Останати трошоци содржат плата и други надоместоци, режиски трошоци, компјутерски услуги итн.

е. Административни трошоци

	<i>2017</i> <i>МКД'000</i>	<i>2016</i> <i>МКД'000</i>
Надомест за менаџмент поддршка и др.надоместоци	88.429	100.426
Реклама, пропаганда и репрезентација	11.853	13.315
Амортизација	5.102	5.092
Останати трошоци	<u>58.083</u>	<u>59.018</u>
	<u>163.467</u>	<u>177.851</u>

Останати трошоци содржат плата и други надоместоци, режиски трошоци, компјутерски услуги, одржување на возила итн.

ж. Нето приходи од финансирање

	<i>2017</i> <i>МКД'000</i>	<i>2016</i> <i>МКД'000</i>
Приходи од камата	6.791	7.070
Банкарски услуги	(1.085)	(2.554)
Трошоци за камати	(155)	(90)
Позитивни/(негативни) курсни разлики, нето	<u>5.494</u>	<u>7.605</u>
	<u>11.045</u>	<u>12.031</u>

Белешки кон Поединечните финансиските извештаи
за годината која завршува на 31 декември 2017

4. Данок на добивка

Данокот на добивка се состои од:

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Тековен данок	<u>103.632</u>	<u>125.057</u>
	<u>103.632</u>	<u>125.057</u>

Заклучно со 31 декември 2016, пресметката на данокот на добивка на непризнати расходи е како што следува:

	2016 МКД'000
Добивка пред оданочување	<u>1.326.422</u>
Данок според законска даночна стапка од 10%	132.642
<i>Данок на непризнати расходи:</i>	6.451
Останати надоместоци на вработените	2.773
Трошоци кои не се поврзани со главната дејност на друштвото	858
Трошоци за репрезентација	750
Пенали, затезни камати и данок по задршка	45
Трошоци за спонзорства и донаци	611
Трошоци за стипендии	410
Исправка на вредност на ненаплатени побарувања	-
Останато	1.004
<i>Намалено за:</i>	
Реинвестирана добивка	<u>(14.036)</u>
	<u>125.057</u>

Заклучно со 31 декември 2017, пресметката на данокот на добивка на непризнати расходи е како што следува:

	2017 МКД'000
Добивка пред оданочување	<u>1.197.004</u>
Данок според законска даночна стапка од 10%	119.700
<i>Данок на непризнати расходи:</i>	6.571
Останати надоместоци на вработените	2.510
Трошоци кои не се поврзани со главната дејност на друштвото	169
Трошоци за репрезентација	746
Пенали, затезни камати и данок по задршка	18
Трошоци за спонзорства и донаци	226
Трошоци за стипендии	318
Останато	2.584
<i>Намалено за:</i>	
Реинвестирана добивка	(21.689)
Финансирање на спортски клубови	<u>(950)</u>
	<u>103.632</u>

Белешки кон Поединечните финансиските извештаи
за годината која завршува на 31 декември 2017

5. Заработувачка по акција

Основната заработувачка по акција е пресметана, добивката која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво поделена со вкупниот број на акции.

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Добивката која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво:		
Тековни активности	1.093.372	1.201.365
Основна заработувачка (добивка) која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	1.093.372	1.201.365
Вкупна сеопфатна добивката која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво:		
Тековни активности	1.093.372	1.236.833
Вкупна сеопфатна заработувачка (добивка) која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	1.093.372	1.236.833
Вкупен број на акции на имателите на матичното друштво	563.784	563.784

6. Недвижности, постројки и опрема

31 декември 2017 година	<i>Згради и земјиште MKD'000</i>	<i>Опрема MKD'000</i>	<i>Инвестиции во тек MKD'000</i>	<i>Вкупно MKD'000</i>
Набавна вредност				
На 1 јануари 2017 година	3.344.009	4.411.638	236.105	7.991.752
Набавки	38.187	-	215.461	253.648
Трансфер од инвестиции во тек	37.393	127.178	(164.571)	-
Трансфер во средства за истражување и вреднување	(5.742)	-	-	(5.742)
Трансфер од средства за истражување и вреднување	15.679	-	-	15.679
Вложувања во туѓ имот	9.506	-	-	9.506
Оттуѓување и отпис	-	-	-	-
На 31 декември 2017 година	3.439.032	4.538.816	286.995	8.264.843
Амортизација				
На 1 јануари 2017 година	2.144.914	3.667.405	-	5.812.319
Трошок за годината	26.647	135.938	-	162.585
Оттуѓување и отпис	-	-	-	-
На 31 декември 2017 година	2.171.561	3.803.343	-	5.974.904
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2017 година	1.267.471	735.473	286.995	2.289.939
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2017 година	1.199.095	744.233	236.105	2.179.433

Белешки кон Поединечните финансиските извештаи
за годината која завршува на 31 декември 2017

6. Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

31 декември 2016 година	<i>Згради и земјиште МКД'000</i>	<i>Опрема МКД'000</i>	<i>Инвестиции во тек МКД'000</i>	<i>Вкупно МКД'000</i>
Набавна вредност				
На 1 јануари 2016 година	3.306.735	4.374.207	144.643	7.825.585
Набавки	23.651	-	155.638	179.289
Трансфер од инвестиции во тек	16.754	47.422	(64.176)	-
Трансфер на средства за истражување и вреднување	(3.055)	-	-	(3.055)
Оттуѓување и отпис	(76)	(9.991)	-	(10.067)
На 31 декември 2016 година	<u>3.344.009</u>	<u>4.411.638</u>	<u>236.105</u>	<u>7.991.752</u>
Амортизација				
На 1 јануари 2016 година	2.122.138	3.528.510	-	5.650.648
Трошок за годината	25.145	148.848	-	173.993
Трансфер на средства за истражување и вреднување	(2.369)	-	-	(2.369)
Оттуѓување и отпис	-	(9.953)	-	(9.953)
На 31 декември 2016 година	<u>2.144.914</u>	<u>3.667.405</u>	<u>-</u>	<u>5.812.319</u>
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2016 година	<u>1.199.095</u>	<u>744.233</u>	<u>236.105</u>	<u>2.179.433</u>
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2016 година	<u>1.184.597</u>	<u>845.697</u>	<u>144.643</u>	<u>2.174.937</u>

7. Вложувања во недвижности

	<i>2017 МКД'000</i>	<i>2016 МКД'000</i>
На 01 јануари	166.348	123.919
Трансфер од НПО (Забелешка 6)	-	686
Добивка/ (Загуба) од корекција на објективната вредност, нето	2.150	6.275
Ревалоризациони резерви од преоценка на објективната вредност	-	35.468
На крајот на периодот/годината	<u>168.498</u>	<u>166.348</u>

Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности главно се состои од земјиште, производни објекти (усјепор и палети) и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Друштвото.

Белешки кон Поединечните финансиските извештаи
за годината која завршува на 31 декември 2017

7. Вложувања во недвижности (продолжува)

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Приходи од закуп кои произлегуваат од вложувањата во недвижности	15.446	11.769
Директни оперативни трошоци (вклучувајќи поправки и одржување) кои генерираат приходи од закуп	-	-
Добивки кои произлегуваат од вложувања во недвижности по објективна вредност	<u>15.446</u>	<u>11.769</u>

На 31 декември 2017 година Друштвото изврши повторна проценка на своите вложувања во недвижности преку проценката извршена од независен проценител, Грант Торнтон Консалтинг Доо Скопје, кој има призната и релевантна професионална квалификација и има скорешно искуство во локацијата и категоријата на вложувањата во недвижности кои се предмет на проценка. Проценката на вложувањата во недвижности е извршена во согласност со Меѓународните Стандарди за Процена.

Методологијата применета и клучните влезни податоци во проценката на вложувањата во недвижности е како што следува:

Недвижности	Методологија	Влезни податоци	Рангови
Објекти	Приходен метод	Стапка на неискористеност Оперативни трошоци Целокупна директна стапка на капитализација	5% 5% 11,61%
Градежно земјиште	Пазарен пристап - метод на споредливи продажби	Понудени цени на споредливи земјишни парцели во регионот на општина Кисела Вода- Скопје и останати слични локации	50 до 80 еуро/м2

Значајните зголемувања (намалувања) во предвидените оперативни трошоци ќе предизвика значајна пониска односно повисока објективна вредност на недвижностите. Исто така, значајните зголемувања (намалувања) на стапката на капитализација во изолација ќе резултира во значајна пониска односно повисока објективна вредност на недвижностите.

Како резултат на проценката на 31 декември 2017 година, сметководствената вредност на вложувањата во недвижности на Друштвото е приспособена/зголемена во износ од 2.150 илјади денари.

Добивка во износ од 6.638 илјади денари, како и загубата во износ од 4.488 илјади денари, или нето 2.150 илјади денари беа признаени во добивката и загубата на Друштвото за годината која завршува на 31 декември 2017 година (види Забелешка 3г и 3д).

Мерењето на објективната вредност беше извршено со употреба на техники на проценка за кои најниското ниво на влезни податоци кои што се значајни за вреднувањето се необзервативни. (ниво 3).

Во текот на 2017 година нема трансфер помеѓу нивоата 1, 2 и 3 и нема ре-оценка со 31 декември 2017 година имајќи го во предвид фатот дека нема значајни промени во условите и основните претпоставки употребени во последната проценка.

8. Истражување за и вреднување на минерални ресурси

	<i>Истражување за и вреднување на минерални ресурси МКД'000</i>	<i>Вкупно МКД'000</i>
Набавна вредност		
На 1 јануари 2017 година	41.393	41.393
Зголемување	509	509
Трансфер од недвижности, постројки и опрема	5.742	5.742
Трансфер во недвижности, постројки и опрема	(5.742)	(5.742)
Трансфер во недвижности, постројки и опрема	(24.106)	(24.106)
На 31 декември 2017	17.796	17.796
Амортизација		
На 1 јануари 2017 година	22.041	22.041
Трансфер во недвижности, постројки и опрема	(8.428)	(8.428)
Промени во текот на годината	-	-
На 31 декември 2017	13.613	13.613
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2017 година	4.183	4.183
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2017 година	19.352	19.352
	<i>Истражување за и вреднување на минерални ресурси МКД'000</i>	<i>Вкупно МКД'000</i>
Набавна вредност		
На 1 јануари 2016 година	41.393	41.393
Зголемување	-	-
На 31 декември 2016	41.393	41.393
Амортизација		
На 1 јануари 2016 година	22.041	22.041
Промени во текот на годината	-	-
На 31 декември 2016	22.041	22.041
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2016 година	19.352	19.352
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2016 година	19.352	19.352
Нето сметководствена вредност на 1 јануари 2016 година	41.393	41.393

9. Залихи

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Резервни делови	267.970	254.297
Суровини и гориво	188.981	132.601
Потрошни материјали	131.111	139.211
Производство во тек	50.470	82.675
Готови производи	18.571	46.314
Вреќи, фолии и палети	14.943	9.119
Трговски стоки за препродажба	155	228
Дадени аванси за набавка на залихи	40	1.098
	<u>672.241</u>	<u>665.543</u>

10. Побарувања од купувачи и останати побарувања

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Побарувања од купувачи	434.571	318.261
Останати побарувања	49.158	32.785
Однапред платени трошоци	18.945	18.631
	<u>502.674</u>	<u>369.677</u>

Останати побарувања се однесуваат на побарувања за земјиште и основни средства дадени под закуп, пресметан приход за автоден, побарувања од рефактурирани трошоци за струја, природен гас и вода, однапред платено осигурување, пресметани приходи за камата од орочени депозити, побарувања за отугени основни средства итн.

Побарувања од купувачите се без каматни и вообичаено со валута на плаќање од 0 - 75 дена.

Со состојба на 31 декември, старосната анализа на побарувањата е како што следува:

	Вкупно	Ниту доспелани ниту обезвреднети	Доспено но неотпишано				
			< 30 дена	30-60 дена	60-90 дена	90-120 дена	>120 дена
2017	434.571	186.814	126.333	92.817	15.859	5.321	7.427
2016	318.261	190.924	77.261	18.100	12.600	3.369	16.007

11. Пари и парични средства

	2017 МКД '000	2016 МКД '000
Депозити во банки	759.382	839.320
Парични средства во банка	69.938	24.658
Парични средства во благајна	4	17
	<u>829.324</u>	<u>863.995</u>

12. Акционерски капитал

Одобен, издаден и целосно уплатен акционерски капитал е:

	Број на акции:	МКД '000
Титан Цемент Нетхерландс Б.В. - обични акции по 3.100 МКД за една акција	534.667	94,84%
Други акционери - обични акции по 3.100 МКД за една акција	29.117	5,16%
	<u>563.784</u>	<u>100%</u>

<i>Акционерски капитал според судска регистрација</i>	<i>МКД '000</i>
На 31 декември 2017 година и 31 декември 2016 година	<u>1.747.730</u>

Платени и предложени дивиденди

<i>Објавени и платени во текот на годината што завршува на 31 декември 2016 година</i>	<i>МКД '000</i>
Конечна дивиденда за 2015 година:	
МКД 1.964,00 за една акција	
Објавена	1.107.272
Платена	<u>1.107.262</u>

<i>Објавени и платени во текот на годината што завршува на 31 декември 2017 година</i>	
Конечна дивиденда за 2016 година:	
МКД 1.670,00 за една акција	
Објавена	941.519
Платена	<u>941.506</u>

Објавените и платени дивиденди за годината што завршува на 31 декември 2016 година и 2017 година целосно се однесуваат на дивиденди во пари на обичните акции.

13. Останати резерви

	<i>Ревалоризациони резерви на средствата МКД'000</i>	<i>Законски резерви МКД'000</i>	<i>Ревалоризациони резерви на вложувања во недвижности МКД'000</i>	<i>Вкупно МКД'000</i>
На 1 јануари 2016 година	268.551	174.772	59.357	502.680
Останата сеопфатна добивка (Забелешка 7)	-	-	35.468	35.468
На 31 декември 2016 година	268.551	174.772	94.825	538.148
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
На 31 декември 2017 година	268.551	174.772	94.825	538.148

Ревалоризациони резерви на вложувања во недвижности

Во текот на 2017 година, Друштвото нема пренамена на одредени имоти.

14. Долгорочни резервации за отпремнини

	<i>2017 МКД'000</i>	<i>2016 МКД'000</i>
Отпремнини	17.731	17.976
Јубилејни годишни награди	17.994	17.494
Стипендии	19.446	20.394
Дополнителни користи при пензионирање	4.238	3.164
	59.409	59.028
<i>Анализирани како:</i>		
Нетековен дел	54.111	54.198
Тековен дел	5.298	4.830
	59.409	59.028

14. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

Движењата во текот на годината се како што следува:

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
На 01 јануари	59.028	64.004
Трошок за тековни услуги	8.143	4.052
Трошок за камата	1.902	2.297
Актуарска добивка или загуба, нето (признаена)	(1.395)	1.138
	<u>67.678</u>	<u>71.491</u>
Исплатено во текот на годината (Добивки)/загуби, нето, од усогласување на актуарската пресметка	(5.232)	(6.406)
Ослободување на неискористена резервација	403	(450)
	(3.440)	(5.607)
На 31 декември	<u>59.409</u>	<u>59.028</u>

Износите признаени во билансот на успех се како што следува:

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Трошок за тековни услуги	8.143	4.052
Трошок за камата	1.902	2.297
Актуарска добивка или загуба (признаена)	(1.395)	1.138
(Добивки)/загуби, нето, од усогласување на актуарската пресметка	403	(450)
Ослободување на неискористена резервација	(3.440)	(5.607)
	<u>5.613</u>	<u>1.430</u>

Квантитативната анализа на осетливоста при промена на дисконтната стапка и стапката на пораст на плати заклучно со 31 декември 2017 и 2016 година, е како што следува:

2017

Претпоставки	Дисконтна стапка		Пораст на плати	
	1% пораст	1% намалување	1% пораст	1% намалување
	Во %	Во %	Во %	Во %
<i>Отпремнини</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(7,18)	7,06	7,64	(7,99)
<i>Јубилејни награди</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(4,51)	4,65	4,12	(4,02)

Белешки кон Поединечните финансиските извештаи
за годината која завршува на 31 декември 2017

14. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

2016

Претпоставки	Дисконтна стапка		Пораст на плати		
	1%		1%		
	Ниво на осетливост	пораст	намалување	пораст	намалување
	Во %	Во %	Во %	Во %	
<i>Отпремнини</i>					
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(6,83)	7,72	7,79	(7,01)	
<i>Јубилејни награди</i>					
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(4,85)	5,43	5,50	(5,00)	

Следниве исплати се очекувани користи кои треба да се реализираат во идните години:

	2017	2016
	МКД'000	МКД'000
Година 1	5.298	4.829
Година 2	7.966	8.214
Година 3	6.382	8.585
Година 4	6.301	6.498
Година 5	6.240	4.963
Години 6-10	26.903	23.989
Над 10 години	84.900	85.286

Основните актуарски претпоставки кои беа користени се како што следи:

- а) Веројатноста на живот и смртност по старост и пол е определена согласно Таблицата на морталитет за населението на Република Македонија за периодот 2014-2016,
- б) Стапката на обрт на вработени е незначителна и истата не е земена во пресметката. Имено, врз основа на доставените информации за напуштање на друштвото во претходните неколку години, може да се заклучи дека влијанието на оваа категорија на вработени е незначително во однос на вкупната популација на вработените, па затоа не се претпоставува напуштање на друштвото по овој основ.
- в) Пензионирањето на вработените и во иднина ќе се одвива согласно сегашната законска регулатива (64 години за мажи и 62 за жени),
- г) Пресметката е изготвена само за тековната популација на вработените во друштвото, исклучувајќи ги сите вработени кои ќе се вработат во иднина. Истата се заснива на претпоставката за континуитет во службата на вработените на Друштвото (претпоставка за континуитет во службата).
- д) Актуарската пресметка ги опфаќа стипендиите на децата кои во моментот се стипендираат според политиката на Друштвото за исплата на стипендии на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии. Исто така, во пресметката се земени во предвид и децата кои сеуште не се на возраст за започнување со студии, со соодветни претпоставки за запишување на факултет во наредните години. Оваа претпоставка се заснова на доставените информации од страна на Друштвото за студиите за периодот 2016-2017.

14. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

- f) Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка на дефинираните користи е дополнета со пресметка на сегашната вредност на нововодедентата корист за одредена категорија на вработени - *дополнителни користи при пезионирање*. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата доставен од страна на Друштвото. Сегашната вредност на идните користи е пресметана со примена на горенаведените демографски, финансиски и други претпоставки.

Користените финансиски претпоставки се како што следи:

Номинален годишен пораст на просечна републичка нето плата: 2,00%;
Дисконтна стапка: 4,00%

Претпоставките во врска со морталитетот во иднина се поставени врз основа на актуарски совет согласно издадените статистички податоци и искуството во државата.

15. Обврски спрема добавувачи и останати обврски

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Обврски спрема добавувачи	349.329	311.344
Добавувачи за основни средства	49.771	32.984
Примени аванси од купувачи	28.211	18.653
Останати тековни обврски	25.558	21.723
	452.869	384.704

16. Превземени и потенцијални обврски

Потенцијални обврски

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
Банкарски гаранции	26.804	66.516
Гаранција за концесиски договор	-	307
Меница	-	4.600
	26.804	71.423

Заклучно со 31 декември 2017 година, Друштвото има обезбедено банкарски гаранции од:

- Халк Банка во корист на Царина во износ од 2.804 илјади денари со важност до 10 јануари 2018, во корист на МЕПСО АД Македонија и во корист на Макпетрол АД Скопје 5.000 илјади денари за набавка на природен гас со важност до 10 јануари 2018;

16. Превземени и потенцијални обврски (продолжува)

- Охридска Банка во корист на Царинска Управа на Р. Македонија во износ од 15.000 илјади со важност до 1 ноември 2018 година и во корист на ОКТА АД Скопје во износ од 4.000 илјади денари за набавка на нафта со важност до 31 декември 2017 година.

Превземени обврски

Оперативен наем - друштвото како закупец

Друштвото зема под наем возила со склучување на договори за оперативен наем. Истите имаат различни услови и клаузули. Трошокот се признава во добивката или загубата во текот на периодот.

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
До 1 година	4.316	4.552
Подолго од 1 година но не подолго од 5 години	6.916	9.438
	<u>11.232</u>	<u>13.990</u>

Оперативен наем - друштвото како закупец

Друштвото зема под наем Хоризонтален млин од МИЛЈИКО со склучување на договори за оперативен наем.

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
До 1 година	16.110	16.108
Подолго од 1 година но не подолго од 5 години	32.221	48.324
	<u>48.331</u>	<u>64.432</u>

Набавки

Заклучно со 31 декември 2017 година, Друштвото има склучено договор за набавка на електрична енергија во износ од 62.656 илјади денари за првиот квартал од 2018 година.

Законски постапки

Од време на време и во нормалниот тек на работењето, против Друштвото можат да бидат поднесени тужби. Врз основа на сопствени проценки, како и на интерни и надворешни консултантски совети, раководството на Друштвото е на мислење дека никаква материјална штета нема да произлезе од тие спорови и следствено на истото нема потреба од обелоденување на резервации по тој основ во финансиските извештаи на Друштвото.

17. Трансакции со поврзани страни

Titan Cement Netherlands B.V. поседува 94,84% од акционерскиот капитал на Друштвото.

Следните трансакции се извршени со поврзаните страни:

а) Продажби на добра и услуги

	2017 MKD '000	2016 MKD '000
<i>Подружница:</i>		
Trojan Cem EOOD Sofija - цемент	3.601	2.964
Trojan Cem EOOD Sofija - превоз	2.804	2.338
<i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
Cement Plus Ltd - цемент, песок и бел цемент	276.620	228.093
Cement Plus Ltd - превоз	37.954	31.264
SHARRCEM SH.P.K - петрол кокс	374.599	288.453
SHARRCEM SH.P.K - клинкер	200.716	84.680
SHARRCEM SH.P.K - бел цемент	2.780	6.156
SHARRCEM SH.P.K - превоз	16.666	9.669
SHARRCEM SH.P.K - опеки	4.491	-
SHARRCEM SH.P.K - материјали и услуги	39.172	3.219
МИЛЈКО – ПЦМ Дооел Скопје - рента	2.534	2.534
Antea Cement SHA - клинкер	2.674	-
Antea Cement SHA - превоз	1.469	-
	966.080	659.370

Останати трансакции

	2017 MKD '000	2016 MKD '000
SHARRCEM SH.P.K - краткорочен заем (главница)	246.376	-
SHARRCEM SH.P.K - камата	5.749	-
	252.125	-

17. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

Салдата кои произлегуваат од горе наведените трансакции се прикажани подолу:

Побарувања од поврзаните страни

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
<i>Подружница:</i>		
Тројан Сем ЕООД СОФИЈА - цемент	779	4.750
 <i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
SHARRCEM SH.P.K - петрол кокс	133.541	90.135
SHARRCEM SH.P.K - бел цемент	280	892
SHARRCEM SH.P.K - клинкер	89.294	11.054
SHARRCEM SH.P.K - останато	23.169	2.093
МИЛЛКО - ПЦМ Дооел Скопје - наем	249	-
МИЛЛКО - ПЦМ Дооел Скопје - позајмица	-	10
Cement Plus Ltd - цемент, песок и бел цемент	-	15.609
	247.312	124.543

б) Набавка на добра и услуги

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
<i>Контролирано од:</i>		
Titan Cement Company - бел цемент и петрол кокс	384.718	405.219
Titan Cement Company - менаџмент помош	82.803	97.510
Titan Cement Company - силоси	1.502	2.250
 <i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
Cement Plus Ltd - агенска провизија	62.718	45.627
SHARRCEM SH.P.K - сив цемент (трговска стока)	-	66
SHARRCEM SH.P.K - останато	173	-
МИЛЛКО ПЦМ Дооел Скопје - услуга	16.132	16.132
Titan Zlatna Panega - клинкер	19.736	-
Titan Zlatna Panega - останато	138	-
Titan Zlatna Panega - сив цемент (трговска стока)	16.966	3.126
	584.886	569.930

17. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

Салда кои произлегуваат од горе наведените трансакции се прикажани подолу:

Обврски спрема поврзаните страни

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
<i>Контролирано од:</i>		
Titan Cement Company - надомест за менаџмент поддршка	21.196	34.926
Titan Cement Company - капитални инвестиции	20.337	-
Titan Cement Company - бел цемент, петрол кокс и услуги	9.257	9.515
Titan Cement Company - силоси	-	2.250
<i>Правни лица под заедничка контрола:</i>		
Cement Plus Ltd. - претплата	5.106	-
SHARR CEM SH.P.K - сив цемент и останато	173	66
Cement Plus Ltd. - агенска провизија	3.616	12.145
МИЛЈКО ПЦМ Дооел Скопје - услуга	7.340	6.459
Titan Zlatna Panega - сив цемент	503	-
	67.528	65.361

Друштвото остваруваат трансакции со горенаведените поврзани страни според заеднични договорени услови.

Надоместоци на клучното раководство

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Плата и други лични примања	83.400	93.039
	83.400	93.039

18. Трошоци според природа

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Суровини и материјали	1.022.256	941.676
Набавна вредност на продадени стоки и услуги	504.840	454.080
Режиски трошоци	325.643	273.619
Трошоци за вработени	293.395	300.204
Останати материјални трошоци и услуги	267.931	256.470
Амортизаицја	162.586	173.993
Трошоци за дистрибуција	109.893	104.204
Надомест за менаџмент поддршка и други услуги	82.803	97.510
Одржување	67.344	73.675
Движење на залихи,нето	61.745	(20.323)
Реклама, пропаганда и трошоци за општествена одговорност	16.857	16.485
Патни трошоци	12.999	15.187
Компјутерски услуги, трошоци и телефонија	7.332	6.905
Надоместоци кон трети страни	5.626	2.916
Останати трошоци	36.178	37.993
Вкупно трошоци на продадени производи, трошоци на продажба и маркетинг и административни трошоци	<u>2.977.428</u>	<u>2.734.594</u>

19. Управување со финансискиот ризик

Основните финансиски обврски на Друштвото ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Друштвото располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни заеми и депозити кои произлегуваат директно од работењето на Друштвото.

Друштвото во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

a) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени, и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Друштвото се остварени од домашен пазар во македонски денари, а преостанатиот дел на странски пазар во ЕУР.

Најголемиот дел од трошоците на Друштвото се остварени од набавки на домашниот и странскиот пазар.

Раководството верува дека ги презема сите неопходни мерки за поддршка на одржливост и раст на бизнисот на компанијата во сегашните околности. Сепак, идните флукуации на пазарот не може да се предвидат со точност и прецизност.

19. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

б) Каматен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Друштвото се во голема мера независни од промената на пазарните каматни стапки.

Промена на каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Промените на пазарните каматни стапки влијаат на приходите од камати на орочени депозити во банки. На 31 декември 2017 година, Друштвото има орочени депозити во банките во износ од 759.382 илјади денари (2016: 839.320 илјади денари).

в) Девизен ризик

Изложеноста на Друштвото на девизен ризик е минимална со оглед на факот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, чијшто курс беше стабилен во текот на целата 2016 година. Исто така, договорите за продажба на домашниот пазар се номинирани во ЕУРО.

За потребите на анализа на чувствителност од девизниот ризик, Раководството користи претпоставка од 1% зголемување на девизниот курс на ЕУР, што се смета за разумно со оглед на стабилната домашна валута во однос на ЕУР во текот на изминатите години. На 31 декември 2017 година, доколку ЕУР би било 1% (2016: 1%) послабо или посилено во споредба со МКД, добивката после оданочување во него билансот би била 828 илјади денари (2016: 729 илјади денари) повисока или пониска, соодветно.

Во Извештајот за финансиска состојба, салдата се како што следува:

2017	Вкупно	Домашни	Странски МКД противвредн ост
Средства			
Пари и парични средства	829.324	100.498	728.826
Побарувања од купувачи и останати тековни побарувања	502.674	216.543	286.131
Вкупно средства	1.331.998	317.041	1.014.957
Обврски			
Обврски спрема добавувачи	349.329	199.956	149.373
Останати тековни обврски	103.540	65.852	37.688
Вкупно обврски	452.869	265.808	187.061
Нето изложеност	879.129	51.233	827.896

19. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

в) Девизен ризик (продолжува)

2016	Вкупно	Домашни	Странски МКД противвредн ост
Средства			
Пари и парични средства	863.995	174.502	689.493
Побарувања од купувачи и останати тековни побарувања	369.677	200.965	168.712
Вкупно средства	1.233.672	375.467	858.205
Обврски			
Обврски спрема добавувачи	311.344	190.954	120.390
Останати тековни обврски	73.360	64.338	9.022
Вкупно обврски	384.704	255.292	129.412
Нето изложеност	848.968	120.175	728.793

г) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани.

Табелата подолу дава приказ на роковите на плаќање на финансиските обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2017 и 2016 година засновани на договорените недисконтирани плаќања:

На 31 декември 2017 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	281.801	-	-	-	281.801
Останати обврски	-	103.540	-	-	-	103.540
Обврски кон поврзани субјекти	-	67.528	-	-	-	67.528

19. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

На 31 декември 2016 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	245.983	-	-	-	245.983
Останати обврски	-	73.360	-	-	-	73.360
Обврски кон поврзани субјекти	-	65.361	-	-	-	65.361

д) Кредитен ризик

Друштвото немаат значајна концентрација на кредитен ризик. Друштвото има воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Друштвото има воспоставено таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик Друштвото бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Друштвото, кои се состојат од пари и парични средства, и краткорочни побарувања за позајмица, максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

Управување со капиталот

Примарната цел на управувањето со капиталот на Друштвото е да се обезбеди и одржува стабилен кредитен рејтинг и соодветни показатели на капиталот со цел да се поддржи работењето ид а се максимизира вредноста на акционерите.

Друштвото управува со својата структура на капитал и прави корекции на истиот, кои се во согласност со проемените на економските фактори. За да ја одржува и да ја корегира структурата на капиталот, Друштвото може да ја корегира дивидендата исплатена на акционерите, да врати капитал на акционерите или пак да издаде дополнителни нови акции, врз основа на претходна одлука на акционерите. Во текот на годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 31 декември 2016 година не беа направени промени во целите, политиките или процесите на Друштвото.

Друштвото го следи својот акционерски капитал преку добивката пред камата, даноци, амортизација и депрецијација (ЕБИТДА) за годината.

	2017 МКД'000	2016 МКД'000
ЕБИТДА	<u>1.348.544</u>	<u>1.488.384</u>

Друштвото не е предмет на никакви надворешно наметнати барања. Структурата и управувањето на капиталот е одредено на Групациско ниво.

20. Последователни настани

Нема последователни настани после периодот на известување кои би влијаеле на Извештајот на сеопфатната добивка, на Извештајот на финансиската состојба како и на Извештајот за паричните текови за 2017 година.

ЦЕМЕНТАРНИЦА “УСЈЕ” АД - СКОПЈЕ

Годишна сметка

31 декември 2017 година

--	--	--	--

--	--

Период

Контролор

			0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6

Вид
работа

Идентификационен број
(ЕМБС)

Резервни кодекси

Назив на друштвото ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД-СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

**БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)**

на ден 31.12 2017 година

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		2.462.776.916	2.365.291.023
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		4.182.860	19.352.408
3.	Издатоци за развој	003		0	0
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004		4.182.860	19.352.408
5.	Гудвил	005		0	0
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006		0	0
7.	Нематеријални средства во подготовка	007		0	0
8.	Останати нематеријални средства	008		0	0
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		2.289.938.694	2.179.433.253
10.	Недвижности (011+012)	010		1.258.043.049	1.199.094.166
10.a.	Земјиште	011		871.750.918	830.706.509

10.б.	Градежни објекти	012		386,292,131	368,387,657
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
11.	Постројки и опрема	013		723,542,579	732.272.374
12.	Транспортни средства	014		1,677,089	2.309.418
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015		10,254,056	9.651.943
14.	Биолошки средства	016		0	0
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017		0	0
16.	Материјални средства во подготовка	018		286,994,647	236.105.352
17.	Останати материјални средства	019		9,427,274	0
18.	III.ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020		168,498,380	166.348.380
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		156,982	156.982
20.	Вложувања во подружници	022		156,982	156.982
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023		0	0
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024		0	0
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025		0	0
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		0	0
24.а.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027		0	0
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028		0	0
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029		0	0
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		0	0
26.	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		0	0
27.	Побарувања од поврзани друштва	032		0	0
28.	Побарувања од купувачи	033		0	0
29.	Останати долгорочни побарувања	034		0	0

30.	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		2.015.486.320	1.888.932.351
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		672.199.771	664.444.333
33.	Залихи на сировини и материјали	038		286.902.404	234.965.538
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		316.101.525	300.263.676
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040		50.470.354	82.675.098
36.	Залихи на готови производи	041		18.570.742	46.313.669
37.	Залихи на трговски стоки	042		154.746	226.352
38.	Залихи на биолошки средства	043		0	0
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044		0	0
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		513.962.883	360.482.801
41.	Побарувања од поврзани друштва	046		247.312.894	124.532.910
42.	Побарувања од купувачи	047		221.690.398	206.682.975
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		9.614.660	10.443.674
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		34.430.717	18.219.204
45.	Побарувања од вработените	050		914.214	604.038
46.	Останати краткорочни побарувања	051		0	0
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		0	10.000
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054		0	0
48.б.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055		0	0
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056		0	10.000
50.	Побарувања по дадени заеми	057		0	0

51.	Останати краткорочни финансиски средства	058		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		829.323.666	863.995.217
52.а.	Парични средства	060		69.941.585	24.674.775
52.б.	Парични еквиваленти	061		759.382.081	839.320.442
53.	VI.ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	062		13.812.277	19.226.804
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		4.492.075.513	4.273.450.178
55.	В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064		7.607.466.204	4.762.424.572
56.	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+ 077-078)	065		3.947.855.475	3.796.002.804
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066		1.747.729.749	1.747.729.749
58.	II.ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067		0	0
59.	III.СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068		0	0
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069		0	0
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		119.090.451	119.090.451
62.	XIV. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		987.663.324	727.817.672
63.	Законски резерви	072		174.772.975	174.772.975
64.	Статутарни резерви	073		0	0
65.	Останати резерви	074		812.890.349	553.044.697
66.	XV. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		0	0
67.	XVI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076		0	0
68.	XVII. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		1.093.371.951	1.201.364.932
69.	XVIII. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		0	0
70.	XIX. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079		0	0

71.	XX. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		484.437.483	427.910.963
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		64.723.632	66.891.672
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		54.111.259	54.198.219
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084		10.612.373	12.693.453
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		0	0
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086		0	0
78.	Обврски спрема добавувачи	087		0	0
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088		0	0
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089		0	0
81.	Обврски по заеми и кредити	090		0	0
82.	Обврски по хартии од вредност	091		0	0
83.	Останати финансиски обврски	092		0	0
84.	Останати долгорочни обврски	093		0	0
85.	III.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094		0	0
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до108)	095		419.713.851	361.019.291
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096		69.883.245	64.317.364
88.	Обврски спрема добавувачи	097		277.912.098	234.025.297
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		23.105.194	18.653.180
90.	Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плата	099		4.556.196	4.748.077
91.	Обврски кон вработените	100		10.455.163	10.157.701
92.	Тековни даночни обврски	101		10.908.677	11.389.247
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102		15.619.016	14.694.578

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103		0	0
95.	Обврски по заеми и кредити	104		0	0
96.	Обврски по хартии од вредност	105		0	0
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		254.331	240.971
98.	Останати финансиски обврски	107		0	0
99.	Останати краткорочни обврски	108		7.019.931	2.792.876
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		59.782.555	49.536.411
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУЃУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110		0	0
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		4.492.075.513	4.273.450.178
103.	V. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	112		7.607.466.204	4.762.424.572

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Габриела Барлакоска

Број од регистарот на И нститутот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 0102613

Потпис

Во Скопје

На ден 28.02.2018

Во <u>Скопје</u>	Име и презиме на законски застапник на друштвото: <u>Борис Хрисафов</u>
На ден <u>28.02.2018</u>	Потпис <u></u>

			Период							Контролор														
1	2	3	0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0	
			4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
								0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6
Вид работа	Идентификационен број (ЕМБС)									Резервни кодекси														

Назив на друштвото ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД-СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

**БИЛАНС НА УСПЕХ
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)**

за периодот од 01.01 до 31.12 2017

(во денари)

Ред број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		4.576.148.533	4.431.636.510
2.	Приходи од продажба	202		4.398.139.379	4.214.481.037
3.	Останати приходи	203		53.856.916	52.403.548
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204		128.988.767	103.338.104
4.b.	Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	205		67.244.160	123.661.071
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206		124.152.238	164.751.925
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		3.329.528.781	3.140.122.781
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		1.489.527.598	1.394.643.473
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		509.721.102	454.079.985
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210		44.758.985	8.717.297
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		512.921.039	524.153.267
11.	Останати трошоци од работењето	212		133.261.141	115.177.509
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		311.172.880	329.316.583

12.а.	Плати и надоместоци на плата (нето)	214		182.107.941	186.682.788
Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		17.513.178	17.944.785
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		71.692.956	74.113.963
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		39.858.805	50.575.047
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		162.585.361	173.992.977
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219		4.488.000	310.000
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220		25.356.945	9.998.447
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221		36.021.254	28.703.515
17.	Останати расходи од работењето	222		99.714.476	101.029.728
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		20.519.166	23.349.855
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва(225+226+227+228)	224		6.991.549	7.170.493
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225		0	0
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226		6.388.459	0
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227		603.090	7.170.493
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228		0	0
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		0	0
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		402.891	7.069.692
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		13.124.726	9.109.670
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232		0	0
24.	Останати финансиски приходи	233		0	0
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		8.389.867	8.765.128
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		997.382	361.632
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236		0	0
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237		997.382	361.632
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238		0	0
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		155.220	90.499

28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		7.237.265	8.312.997
Ред. број	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241		0	0
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242		0	0
31.	Останати финансиски расходи	243		0	0
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244		0	0
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245		0	0
34.	Добивка од редовното работење (201+ 223+244) – (204-205+207+234+245)	246		1.197.004.444	1.326.421.423
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) – (201+ 223+244)	247		0	0
36.	Нето добивка од прекинати работења	248		0	0
37.	Нето загуба од прекинати работења	249		0	0
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		1.197.004.444	1.326.421.423
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		0	0
40.	Данок на добивка	252		103.632.493	125.056.491
41.	Одложени даночни приходи	253		0	0
42.	Одложени даночни расходи	254		0	0
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		1.093.371.951	1.201.364.932
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256		0	0
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		280	291
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		1.093.371.951	1.201.364.932
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		1.036.904.035	1.139.319.647
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	261		56.467.916	62.045.285
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262		0	0
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263		0	0
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264		1.939	2.131
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		1.939	2.131
48.б.	Вкупна разводнета заработувачка по акција	266		0	0
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267		0	0
48.г.	Разводнета заработувачка по акција од прекинато работење	268		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА

за периодот од 01.01 до 31.12 2017

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		1.093.371.951	1.201.364.932
2.	Загуба за годината	270		0	0
3.	Останата сеофатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	271		0	35.468.000
4.	Останата сеофатна загуба (274+276+278+280+282+284) - (273+275+277+279+281+283)	272		0	0
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273		0	0
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274		0	0
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275		0	0
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276		0	0
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277		0	0
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278		0	0
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279		0	35.468.000
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280		0	0
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281		0	0
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282		0	0
15.	Удел во останата сеофатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283		0	0
16.	Удел во останата сеофатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284		0	0
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеофатна добивка	285		0	0
18.	Нето останата сеофатна добивка (271-285)	286		0	35.468.000
19.	Нето останата сеофатна загуба (285-271) или (272+285)	287		0	0
20.	Вкупна сеофатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		1.093.371.951	1.236.832.932
20.а.	Сеофатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		1.036.904.035	1.172.955.879
20.б.	Сеофатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290		56.467.916	63.877.053
21.	Вкупна сеофатна загуба за годината (270+287) или (270-286) или (287-269)	291		0	0
21.а.	Сеофатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292		0	0
21.б.	Сеофатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293		0	0

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Производство на цемент ДЕЈНОСТ-

2	3	5	1
---	---	---	---

(Се назначува главна приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношалтрески систем-Службен весник на Република Македонија бр.84/05, 13/07, 150/07, 140/08, 17/11, 53/11 и 70/13).

Лице одговорно за составување на образецот.

Име и презиме Габриела Барлакоска

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 0102613

Потпис

Во Скопје

На ден 26.02.2018

Во Скопје На ден <u>26.02.2018</u>	Име и презиме на законски застапник на друштвото: <u>Борис Хрисафов</u> Потпис -----
---------------------------------------	--

--	--	--

Период

--	--

Контролор

1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	11	1	1	1	1	16	17	1	1	2	2	2	2	2	2	2
										0	2	3	4	5											
Вид работа		Идентификационен број (ЕМБС)									Резервни кодекси														

Назив на субјектот ЦЕМЕНТАРНИСА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786/151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

за државна евиденција за субјектите кои
не применуваат посебни сметковни планови
(големи, средни, мали и микро субјекти)

(во денари)

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	000	Набавна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	601		
1.1		Плата и надоместоци на плата на вработените кои директно работат на развојот на интерен проект	602		
1.2		Трошоци за материјали и услуги ¹ користени или потрошени при развојот на интерен проект	603		
1.3		Амортизација на недвижности, постројки и опрема користени при развојот на интерен проект	604		
1.4		Амортизација на патенти и лиценци користени при развојот на интерен проект	605		
2.	008д	Вредносно усогласување на издатоци за развој за сопствени цели	606		

¹ Трошоци за сировини и материјал, трошоци за енергија, трошоци за ситен инвентар, трошоци за амбалажа, трошоци за резервни делови и материјали за одржување на објектите и опремата, интелектуални услуги и други услуги кои се услов за развојот на интерен проект.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
3.	009д	Акумулирана амортизација на издатоци за развој за сопствени цели	607		
4.		Сегашна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (< или = АОП 003 од БС)	608		
5.	003д	Набавна вредност на софтвер со лиценца	609		
6.	008д	Вредносно усогласување на софтвер со лиценца	610		
7.	009д	Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	611		
8.		Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	612		
9.		Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	613		
10.	008д	Вредносно усогласување на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	614		
11.	009д	Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	615		
12.		Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	616		
13.	003д	Набавна вредност на купени бази на податоци	617		
14.	008д	Вредносно усогласување на набавени бази на податоци	618		
15.	009д	Акумулирана амортизација на набавени бази на податоци	619		
16.		Сегашна вредност на набавени бази на податоци (< или = АОП 004 од БС)	620		
17.	003д	Набавна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба	621		
18.	008д	Вредносно усогласување на бази на податоци развиени за сопствена употреба	622		
19.	009д	Акумулирана амортизација на бази на податоци развиени за сопствена употреба	623		
20.		Сегашна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	624		
		Б.МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
21.	010д	Земјишта	625	871.750.918	830.706.509
22.	014д	Шуми	626		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
23.	011д	Набавна вредност на станови и станбени згради	627		
24.	018д	Вредносно усогласување на станови и станбени згради	628		
25.	019д	Акумулирана амортизација на станови и станбени згради	629		
26.		Сегашна вредност на станови и станбени згради (< или = АОП 012 од БС)	630		
27.	011д	Набавна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	631	2.223.111.993	2.197.276.341
28.	018 д	Вредносно усогласување на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	632		
29.	019д	Акумулирана амортизација на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	633	1.870.272.068	1.857.728.592
30.		Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност ² (< или = АОП 012 од БС)	634	352.839.925	339.547.749
31.	011д	Набавна вредност на објекти од нискоградба ³	635	222.660.544	216.844.433
32.	018 д	Вредносно усогласување на објекти од нискоградба	636		
33.	019д	Акумулирана амортизација на објекти од нискоградба	637	189.208.338	188.004.525
34.		Сегашна вредност на објекти од нискоградба (< или = АОП 012 од БС)	638	33.452.206	28.839.908
35.	012д	Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема ⁴	639	9.543.322	9.026.396
36.	018 д	Вредносно усогласување на информациска и телекомуникациска опрема	640		

2 Објекти кои со својот поголем дел се наоѓаат над површината на земјата, односно одат во висина, како: административни згради, фабрички згради, хали, работилници, складишта, силоси, сушални, продавници, мотели, ресторани, одмаралишта, градежни објекти за земјоделие и сточарство, градежни објекти за рудници итн.

3 Објекти коишто претежно, односно со својот главен дел се наоѓаат на површината на земјата или во земјата, како: патишта, железнички пруги, мостови, тунели, брани, насипи, мелиоративни системи, каптажни градби итн.

4 Уреди со електронска контрола, како и електронски компоненти кои претставуваат дел од овие уреди (радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати).

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
37.	019д	Акумулирана амортизација на информациска и телекомуникациска опрема	641	8.751.927	8.561.599
38.		Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема (< или = АОП 012 од БС)	642	791.395	464.797
39.	012д	Набавна вредност на компјутерска опрема ⁵	643	89.249.245	84.973.702
40.	018 д	Вредносно усогласување на компјутерска опрема	644		
41.	019д	Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	645	80.960.399	77.012.783
42.		Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 012 од БС)	646	8.288.846	7.960.919
43.	014д	Набавна вредност на повеќегодишните насади	647		
44.	018д	Вредносно усогласување на повеќегодишните насади	648		
45.	019-д	Акумулирана амортизација на повеќегодишните насади	649		
46.		Сегашна вредност на повеќегодишните насади (< или = АОП 016 од БС)	650		
47.	014д	Набавна вредност на основното стадо	651		
48.	018д	Вредносно усогласување на основното стадо	652		
49.	019д	Акумулирана амортизација на основното стадо	653		
50.		Сегашна вредност на основното стадо (< или = АОП 016 од БС)	654		
51.	015д	Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста	655		
52.	015д	Книги, слики, вајарски дела, музејски експонати, предмети од архивска граѓа и слично	656		
53.	015д	Драгоцени метали и камења	657		
54.	015д	Антиквитети и други уметнички дела	658		
55.	015д	Други скапоцености	659		
56.	016 д	Вложувања во природни богатства во подготовка	660		
57.	016 д	Подобрување на земјиштето	661		

⁵ Хардвер и периферни единици, машини за обработка на податоци, печатари, скенери и слично.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		В.СРЕДСТВА ВО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ			
58.	160, 162, 168д	Краткорочни заеми и кредити дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 052 од БС)	662		10.000
59.	162, 168д	Краткорочни заеми и кредити дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 052 од БС)	663		
60.	032д(во земјата), 033д(во земјата), 041д(во земјата), 042д, 044д	Долгорочни заеми и кредити дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	664		
61.	032д(во земјата), 041д, 042д, 044д	Долгорочни заеми и кредити дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	665		
		Г. СРЕДСТВА ВО АКЦИИ И УДЕЛИ			
62.	030д, 031д, 035д, 036д, 165д	Вложувања во акции издадени од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 021 од БС)	666		
63.	030д, 031д	Вложувања во удели во трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	667		
		Д. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА			

6 Се однесува на сите трговски друштва, освен на трговските друштва од финансискиот сектор (банки, лизинг друштва, пензиски и инвестициски фондови, осигурителни друштва, брокерски друштва и т.н.).

7 Финансиските релации со физичките и правните лица од странство не се предмет на известување.

8 Стопанска интересна заедница, здруженија и фондации, други облици на здружување, политички партии, верски заедници, религиозни групи, Црвен крст на Република Македонија, странски и меѓународни организации, хуманитарни организации и здруженија, синдикати и други правни лица основани со посебни прописи од кои произлегува дека се непрофитни организации.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
64.	005, 017, 027, 037д (во земјата), 040д (во земјата), 044д, 046д, 110, 112, 116д (во земјата), 120д, 122д, 124д (во земјата)	Трговски кредити и аванси дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	668	11.670.631	8.606.805
65.	037д, 044д, 046д, 120д, 122д, 138д	Трговски кредити и аванси дадени на органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	669		
66.	037д, 038д (во земјата), 044д, 046д, 120д, 122д	Трговски кредити и аванси дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	670		
67.	045д, 047д, 114д, 118, 125д, 126д, 127д, 151д, 152д, 153д, 154, 157д, 158д, 168д, 19д, 030д (побарувања за дивиденди), 031д (побарувања за дивиденди)	Останати побарувања од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	671	2.391.886	17.870.988
68.	045д, 047д, 05, 125д, 126д, 127д, 13 (без 138 и 139), 151д, 152д, 158д, 168д, 19д	Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	672		
69	045д, 047д, 114д, 125д, 126д, 127д, 14 (без 149), 151д, 152д, 153д, 154д, 157д, 158д, 168д, 19д	Останати побарувања од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	673		
Г. ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ					
70.	260, 262д, 266д	Краткорочни обврски по земи и кредити кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 095 од БС)	674		
71.	262д, 266д	Краткорочни обврски по заеми и кредити кон физички лица, трговци-поединци,	675		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 095 од БС)			
72.	285д (во земјата), 286д(во земјата)	Долгорочни обврски по заеми и кредити кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 085 од БС)	676		
73.	286д (во земјата)	Долгорочни обврски по заеми и кредити кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 085 од БС)	677		
		Е. СОПСТВЕНИЧКИ КАПИТАЛ			
74.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од други трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	678	4.712.000	511.500
75.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	679	85.501.100	85.234.500
76.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од Владата на Република Македонија, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< од АОП 065 од БС)	680		
77.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	681		

9 Нето вредност на основна главнина = запишана уплатена основна главнина минус запишана, а неуплатена основна главнина минус сопствени акции и удели т.е. 90д = (900д - 901д - 902д)

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
78.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	682		
79.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од Владата на Република Македонија, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< од АОП 065 од БС)	683		
		Ж. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ			
80.	210д, 212, 220д, 222д, 224д, 262, 280д (во земјата), 281д (во земјата), 282д, 284д (во земјата), 216д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	684	10.917.593	12.254.974
81.	220д, 222д, 224д, 282д, 284д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	685		
82.	220д, 222д, 224д, 282д, 284д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	686		
83.	214, 216, 218, 225д, 229д, 253д, 254д, 255д, 259д, 262д, 269д, 285д (во земјата), 286д (во земјата), 288д, 29д	Останати обврски кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	687	36.300.988	42.567.940
84.	225д, 229д, 23, 253д, 259д, 269д, 288д, 289, 29д	Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	688		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
85.	225д, 229д, 24, 251, 252, 253д, 254д, 255д, 259д, 262д, 265д (во земјата), 269д, 286д (во земјата), 288д, 29д	Останати обврски кон физички лица, трговци-поединци, занаетчи, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	689	254.331	240.971
		3. ПРИХОДИ			
		I. Приходи од продажба			
86.	73д и 74д	Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)	690		
87.	73д и 74д	Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	691		
88.	730, 740 и 741	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	692	2.814.825.580	3.096.788.626
89.	731 и 742	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	693	1.562.784.392	1.100.705.193
90.	731д и 742д	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги во земјите членки на ЕУ ¹⁰ (< или = АОП 202 од БУ)	694		
91.	745д	Приходи по основ на употреба на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 206 од БУ)	695		
92.	747	Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	696	15.775.378	12.233.004
93.	747д	Приходи од наемнина на земјиште (< или = АОП 202 од БУ)	697	4.754.029	4.754.214
94.	748	Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг) (< или = АОП 202 од БУ)	698		
		II. Останати приходи			
95.	760	Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)	699		1.149.295
96.	761	Добивки од продажба на биолошки средства (< или = АОП 203 од БУ)	700		
97.	762	Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност	701		

¹⁰ Белгија, Германија, Италија, Луксембург, Франција, Холандија, Данска, Ирска, Велика Британија, Грција, Португалија, Шпанија, Австрија, Финска, Шведска, Кипар, Естонија, Унгарија, Чешка, Летонија, Литванија, Латвија, Малта, Полска, Словачка, Словенија, Бугарија, Романија, Хрватска.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		(< или = АОП 203 од БУ)			
98.	763	Добивки од продажба на материјали (< или = АОП 203 од БУ)	702	7.444.480	5.571.040
99.	764	Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	703	7.506.806	19.421.407
100.	765	Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	704		231.377
101.	766	Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик (< или = АОП 203 од БУ)	705		
102.	767	Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	706		
103.	767д	Приходи од субвенции (< или = АОП 203 од БУ)	707		
104.	767д	Приходи по основ на донации и спонзорства (< или = АОП 203 од БУ)	708		
105.	768	Приходи од укинување на долгорочни резервирања (< или = АОП 203 од БУ)	709	3.626.102	6.144.243
106.	769	Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	710	35.240.764	18.682.914
107.	769д	Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	711	38.764	
108.	769д	Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	712		1.203.272
109.	769д	Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	713		
110.	769д	Приходи од оперативен наем-лизинг (< или = АОП 203 од БУ)	714		
		III. Финансиски приходи			
111.	773д и 776д	Приходи од дивиденди	715		
		S. РАСХОДИ			
112.	700	Расходи на продадени производи и услуги	716		
		I. Трошоци за суровини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар			
113.	400д	Трошоци за суровини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	717	916.154.786	903.015.082
114.	400д	Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	718	8.382.914	7.363.264
115.	400д	Прехранбени артикли (< или = АОП 208 од БУ)	719		

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
116.	400д	Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	720	1.416.409	1.896.262
117.	400д	Трошоци за амбалажа (< или = АОП 208 од БУ)	721	111.564.499	107.762.642
118.	400д	Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	722	3.204.354	3.267.121
119.	400д	Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	723	563.243	757.728
120.	400д	Вода (< или = АОП 208 од БУ)	724		
121.	402д и 403д	Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	725	330.248.629	274.443.393
122.	402д и 403д	Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	726	63.729.375	40.084.353
123.	404	Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	727	53.244.292	54.849.849
124.	407	Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	728	1.019.097	1.203.779
		II. Трошоци за услуги			
125.	410д	Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	729	81.931.773	94.104.169
126.	410д	Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	730	59.289.257	43.801.929
127.	411д	ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	731	2.818.362	2.965.964
128.	411д	ПТТ услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	732		
129.	412д	Надворешни услуги за изработка на производи (лон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	733		
130.	412д	Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	734	152.698.250	131.414.973
131.	414д	Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	735		
132.	414д	Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	736	6.156.597	5.779.603
133.	414д	Наемнина за земјиште (< или = АОП 211 од БУ)	737		
134.	416д	Трошоци за истражување (< или = АОП 211 од БУ)	738		
135.	416д	Трошоци за развој (< или = АОП 211 од БУ)	739		
		III. Надомести на трошоците за			

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		вработените *			
136.	420д, 421д	Вкалкулирани надомести за време на боледување	740		
137.	422д	Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	741		
138.	422д	Еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање под услови утврдени со закон (< или = АОП 217 од БУ)	742	13.628.202	25.448.538
139.	422д	Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	743		
140.	422д	Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	744	6.921.676	7.235.471
141.	422д	Помошти (< или = АОП 217 од БУ)	745	540.605	1.354.347
142.	441д	Појачана исхрана (< или = АОП 217 од БУ)	746	1.735.632	1.723.308
		IV. Останати трошоци од работењето *			
143.	440	Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	747	6.445.995	5.288.968
144.	440д	Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	748		
145.	441	Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	749	6.870.408	6.234.100
146.	441д	Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	750		
147.	441д	Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	751	1.141.110	558.000
148.	441д	Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)	752	1.833.253	1.879.751
149.	441д	Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	753		
150.	441д	Трошоци за организиран превоз до и од работа (< или = АОП 217 од БУ)	754		
151.	441д	Надомести на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	755		
152.	441д	Надомести за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	756		
153.	442	Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и управители	757		

* Износите во позициите од поглавјата III. Надомести на трошоците за вработените и IV. Останати трошоци од работењето се прикажуваат со платениот персонален данок на доход.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
154.	443	Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	758	6.027.175	6.590.218
155.	444	Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	759	8.286.219	8.329.243
156.	445д	Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	760	5.415.706	4.996.292
157.	446	Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	761	1.084.524	2.554.221
158.	447д	Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	762	686.013	1.527.776
159.	447д	Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	763		
160.	447д	Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	764	237.087	333.321
161.	449	Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	765	111.524.417	90.846.438
		V. Останати расходи			
162.	468	Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	766		281.048
163.	468д	Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	767		
		VI. Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања			
164.	476	Вредносно усогласување на долгорочни финансиски пласмани и други хартии од вредност расположиви за продажба (= АОП 242 од БУ)	768		
		VII. Дивиденди и други надоместоци на вложувачите и реинвестирана добивка			
165.		Исплатени дивиденди	769	941.505.920	1.107.261.955
166.		Реинвестирана добивка	770	216.886.455	140.361.540
		И. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
167.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	771	277	291

Во Скопје
На ден 26.02.2018

Лице одговорно за составување на
образецот

Овластен застапник на
друштвото

Габриела Барлакоска

Борис Хрисафов

Дата на приемот во ЦРМ _____

Контролата ја извршиле: _____

1 2 3			4 5 6 7 8 9 10 11								12 13 14 15 16		17 18 19 20 21 22 23 24 25 26				
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)								Резервни кодекси						
			Период								Контролор						

Назив на субјектот ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)
во периодот од 01.01. до 31.12.2017 година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
1.	23,51	Производство на цемент	3.605.400.180
2.	46,71	Трговија на големо со цврсти, гасовити горива и сл.производи	404.311.697
3.	23,63	Производство на готова бетонска смеса	68.429.123
4.	08,11	Вадење на дек.камен, варовник, суров гипс, креда и шкрилци	102.225.320
5.	52,21	Услужни дејности поврзани со копнениот превоз	99.029.319
6.	46,73	Трговија на големо со дрва, градежен материјал и сан.опрема	217.572.958
7.	64,99	Други финансиски-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови, неспомнати на друго место	20.519.166
8.	82,99	Останати деловни помошни услужни дејности, неспомнати на друго место	57.295.916
9.	68,20	Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвижен имот земен под закуп (лизинг)	20.529.407
10.	46,77	Трговија на големо со отпадоци и остатоци	1.349.155
11.	08,12	Вадење на чакал и песок, глина и каолин	5.458
12.			
13.			

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			

- 1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.
2) Во колоната „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.
3) Во колоната „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

2 3 5 1

Производство на цемент

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД _____ Производство на цемент _____ ДЕЈНОСТ-

2 3 5 1

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Габриела Барлакоска

Потпис _____

Во Скопје

На ден 26.02.2018

М.П. * _____

Име и презиме на законскиот застапник

Борис Хрисафов

Потпис _____

* За трговските друштва не е задолжителна употреба на официјалниот печат согласно Законот за трговските друштва.

ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Борис Трајковски бр.94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент. Основната дејност на подружницата во Бугарија се услуги за поддршка на продажбите на Друштвото во Бугарија.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото. Крајната матична компанија на Друштвото е Titan Cement Company S.A. - Greece.

Официјално од 1 јули 2013 година, Цементарница “Усје” АД - Скопје стана котирачко друштво на Македонската берза (под оддел Задолжителна котација). Со цел да не се создаде лажна слика на пазарот за хартии од вредност, котираните друштва имаат постојано обврски да ги објавуваат сите ценовно чувствителни информации, информации потребни за проценка на моменталната состојба на друштвата.

Бројот на вработени на 31 декември 2017 година е 275 (2016: 284 вработени).

Финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2017 година се одобрени од страна на Одборот на директори на 26 февруари 2017 година.

2. ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА НА ГОДИШНАТА СМЕТКА

Годишната сметка на Друштвото е подготвена во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015 и 192/2015, 6/2016, 30/2016 and 61/2016) и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.

- На 29 декември 2005 година се објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21 не се вклучени во Правилникот за сметководство и не се применети од страна на Друштвото.

Годишната сметка на Друштвото е подготвена врз основа на историска набавна вредност. Годишната сметка на Друштвото е презентирана во македонски денари (МКД) и сите износи се заокружени во најблискиот износ во илјади ('000) освен ако не е поинаку наведено.

Друштвото заклучно со известувачкиот период има една подружница, TROJAN CEM EOOD Бугарија во 100% сопственост на Друштвото. Исто така, на 28 јули 2015 година Друштвото регистрира склад во село Оровник (во близина на градот Охрид) за стратешко присуство на своите производи во југозападниот дел на земјата. За истата цел, на 3 Август 2017 година Друштвото регистрира склад во Битола, а на 16 Август 2017 година Друштвото регистрира склад и во Струмица.

Подружницата се евидентира во овие поединечни финансиски извештаи по набавна вредност намалена за било какво обезвреднување на вредноста.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

а. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Друштвото има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласачките права. Постојењето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Друштвото има контрола над ентитетот. Набавната вредност на стекнатиот ентитет се утврдува според објективната вредност на дадените средства, издадените капитални инструменти и обврските настанати или претпоставени на датумот на размената, зголемена за трошоците кои директно може да се припишат на стекнувањето. Во годишната сметка на Друштвото, вложувањата во подружницата се прикажани по набавна вредност намалена за обезвреднување на вредноста. Алоцираните ефекти кои ја надминуваат акумулираната добивка на подружницата се сметаат како поврат на вложувањето и се признаваат како намалување на набавната вредност на вложувањето.

б. Конзистентност

За 2017 година Друштвото направи промена во презентацијата на одредени ставки од Извештајот за сеопфатна добивка во Забелешките кон Финансиските Извештаи. Имено, истите беа скратени во нивното обелоденување како порепрезентативно. Со цел да се одржи конзистентност со тековната презентација, споредбените податоци беа презентирани соодветно.

в. Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се ангажираат во деловното работење кои можат да заработат приходи и кои предизвикуваат трошоци, кои оперативни резултати се редовно следени од страна на раководството и за кои финансиски информации се достапни. Раководството е лице или група на лица кои алоцираат ресурси и кои ги проценуваат перформансите на Друштвото.

Функциите на раководството се извршуваат од страна на Бордот на директори на Друштвото. Интерното известување во рамките на Друштвото кое се презентира на Раководството е на ниво на Друштвото како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Раководството се базирани на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

в. Преведување на странски валути

Трансакции во странска валута се водат по иницијалното признавање во известувачката валута, со претварање на износот во странска валута по курсот помеѓу известувачката валута и странска валута на денот на извршување на трансакцијата. Монетарните ставки деноминирани во странска валута се сведуваат во денарска противвредност користејќи курс кој важи на датумот на известување. Курсните разлики кои произлегуваат од претварањето на монетарните ставки по курс кој се разликува од курсот по кој тие биле иницијално прикажани во периодот, се признаваат како приход или расход во периодот во кој се појавуваат.

Курсевите кои важат на датумот на известување, 31 декември 2017 и 31 декември 2016 се како што следува:

Курс:	31 декември 2017	31 декември 2016
	МКД	МКД
ЕУР	61,49	61,48
УСД	51,27	58,33

г. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФР од страна на Друштвото (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР коригиран за порастот на индексот на цени на индустриските производители.
- Средства набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради обезвредување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или отуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на употреба на средствата. Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради обезвреднување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на степенот на исцрпеност. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување.

д. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена, и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Друштвото. Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депризнаваат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депризнаено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Друштвото, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

Доколку средство кое се користи од страна на Друштвото се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројки и опрема до датумот кога е направен преносот. Друштвото треба да ја третира секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

ѓ. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности економски се оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

е. Финансиски инструменти - иницијално признавање и последователно мерење

Финансиски средства

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските средства се класифицираат како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, заеми и побарувања, инвестиции кои се чуваат до доспевање, финансиски средства расположливи за продажба или деривативи определени како хеџинг инструменти во ефективен хеџинг, соодветно. Друштвото ја утврдува класификацијата на финансиските средства при иницијалното признавање.

Финансиските средства иницијално се признаваат по објективна вредност плус директно поврзаните трансакциони трошоци, во случај кога вложувањата се вреднуваат по вредност која е различна од објективната вредност преку добивка или загуба. Набавката или продажбата на финансиските средства кои подразбираат испорака на средства во временски период утврден со правна регулатива или пазарна спогодба (редовен начин на набавка) се признаваат на датумот на трансакцијата т.е. датумот на кој Друштвото се обврзува да купи или продаде средство.

Финансиските средства на Друштвото вклучуваат пари и парични средства и краткорочни депозити, побарувања од купувачи и останати побарувања.

Последователни мерења

Последователните мерења на финансиските средства зависат од нивната класификација, како што следи:

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски средства расположливи за тргување и финансиски средства утврдени при иницијалното признавање по објективна вредност преку добивка или загуба. Финансиските средства се класифицирани како расположливи за тргување доколку се набават со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија ги вклучува финансиските инструменти - деривативи кои не ги исполнуваат критериумите за употреба во сметководство на хеџинг како што е дефинирано во МСС 39. Друштвото нема определено финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, кои не котираат на активниот пазар. Овие финансиски средства се сведуваат по амортизирана набавна вредност со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех во моментот кога заемите и побарувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради безвреднување, како и преку процесот на амортизација.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Недеривативните финансиски средства со фиксни или определени плаќања и со фиксен датум на доспевање се класифицираат како вложувања кои се чуваат до доспевање, доколку Друштвото има намера и можност да ги чува до доспевање. По иницијалното мерење, вложувањата кои се чуваат до доспевање се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со користење на методата на ефективна каматна стапка. Овој метод користи ефективна каматна стапка која прецизно ги дисконтира проценетите идни парични приливи низ очекуваниот век на финансиското средство до нето сметководствената вредност на финансиското средство. Добивките и загубите се евидентираат во билансот на успех во моментот кога вложувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и низ процесот на амортизација. Друштвото нема вложувања кои ги чува до доспевање во годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 2016 година.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни финансиски средства кои се определени како расположливи за продажба или не се класифицирани во претходните три категории. По иницијалното мерење, финансиските средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со евидентирање на нереализираните добивки или загуби евидентирани директно во капиталот се додека вложувањето е анулирано, кога кумулативната добивка или загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех, или е утврдено обезвреднување, кога кумулативната загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех.

Друштвото нема вложувања расположливи за продажба во годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 2016 година.

Депризнавање

Финансиските средства (или, доколку е соодветно дел од финансиско средство или дел од група на слични финансиски средства) се депризнаваат доколку:

- правото за прием на парични приливи од средството е истечено; или
- Друштвото ги има префрлено своите права за прием на парични приливи во целосен износ без значајно одложување на трето лице преку „аранжмани на посредник” и или (а) Друштвото има префрлено значителен дел од сите ризици и користи од средството, или (б) Друштвото нема префрлено ниту задржано значителен дел од сите ризици и користи од средството, но ја има префрлено контролата на средството.

Намалување на вредноста поради обезвреднување

Друштвото на секој датум на известување утврдува дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Финансиското средство или група на финансиски средства се смета за обезвреднето ако, и само ако, постои објективен доказ за намалување на вредноста поради обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои настануваат по иницијалното признавање на средството („настан на загуба”) и тој настан за загуба има влијание на проценетите идни парични приливи на финансиското средство или на група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Доказот за обезвреднување може да вклучува индикатори дека должниците или група на должници се соочуваат со значителни финансиски проблеми, неисполнување на обврските за исплата на камата или враќање на главницата, веројатноста дека ќе објават стечај или друга финансиска реорганизација и каде што постојат видливи индикации за мерливо намалување на проценетите идни парични текови, како што се промени во областа на економските услови кои доведуваат до неуспех.

Загуба поради обезвреднување во однос на финансиските средства вреднувани по амортизационен трошок се пресметуваат како разлика помеѓу нивната сметководствена вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични приливи дисконтирана по оригинална ефективна каматна стапка.

Поединечните значителни финансиски средства се тестираат за намалување на вредноста поради обезвреднување поединечно. Останатите финансиски средства се проценуваат заедно во групи кои имаат слични карактеристики во врска со кредитниот ризик.

Сите загуби поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех. Загубата поради обезвреднување може да се анулира доколку може објективно да се поврзе со настанот по признавањето на загубата поради обезвреднување. За финансиските средства кои се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, анулирањето се признава во добивката или загубата.

Финансиски обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските обврски се класифицираат како финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба, како заеми и позајмици или како деривативи кои служат како хеџинг инструменти со ефективен хеџинг, соодветно. Друштвото ја определува класификацијата на финансиските обврски при иницијалното признавање. Финансиските обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, плус директно поврзаните трошоци на трансакцијата доколку се класифицираат како заеми и позајмици.

Финансиските обврски на Друштвото вклучуваат обврски спрема добавувачите и други обврски.

Последователно мерење

Мерењето на финансиските обврски зависи од нивната класификација како што следи:

Финансиски обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски обврски расположливи за тргување и финансиски обврски одредени по објективна вредност преку добивка или загуба при иницијалното признавање.

Финансиските обврски се класифицираат како расположливи за тргување доколку се набавени со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија вклучува деривативни финансиски инструменти кои не ги исполнуваат сметководствените услови за хеџинг определени според МСС 39. Добивките и загубите од обврските кои се чуваат за тргување се признаваат во билансот на успех.

Друштвото нема одредено финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и позајмици

По иницијалното признавање, каматоносните заеми и позајмици последователно се мерат низ процесот на нивна амортизација со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех кога обврските се анулираат, како и низ процесот на нивна амортизација.

Де-признавање

Финансиската обврска се де-признава кога задолжението за обврската е подмирено, поништено или престанува да важи.

Кога постоечка финансиска обврска е заменета со друга од ист заемодавател по значително поразлични услови, или пак условите на постоечката обврска значително се променети, таква размена или измена се третира како де-признавање на оригиналната обврска и признавање на новата обврска, а разликата на соодветните сметководствени износи се признава во билансот на успех.

Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се нетираат и нето износот е презентираан во консолидираниот извештајот за финансиската состојба, ако и само ако, постои применливо законско право за нетирање на евидентираниите износи и постои намера да се порамни на нето основа, или да се признаат средствата или да се порамнат обврските истовремено.

ж. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува суровини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за предвидените трошоци за довршување и предвидените трошоци за да се изврши продажбата. Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

з. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

с. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

и. Даноци

Данок на добивка

Данокот на добивка за периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава со добивката или загубата, освен за делот кој се однесува на ставки прикажани во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот. Во тој случај, данокот се признава во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот, соодветно.

Тековен Данок на добивка

Во 2014, беше донесен нов даночен режим според кој основницата за пресметка на данок на добивка беше променет од принцип на пресметка врз основа на распределениот дел на добивката во принцип на пресметка врз основа на добивка пред оданочување. Новиот закон за корпоративна добивка беше усвоен и влезе на сила на 2 август 2014. Законот е применлив од 1 јануари 2015 за добивката од 2014. Тековниот данок на добивка е пресметан врз основа на даночните закони усвоени пред или по датумот на извештајот за финансиската состојба, во земјите каде што Друштвото и неговите подружници работат и генерираат оданочлив приход. Раководството периодично ги проценува заземените позиции во однос на даночни поврати, земајќи ги предвид деловите од даночната регулатива кои што се подложни на толкување. Како резултат на истите, каде што е соодветно, се утврдуваат резервации врз основа на износите кои се очекуваат да бидат платени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Почнувајќи од 1 јануари 2014 (според новиот закон за корпоративна добивка, на сила од 2 август 2014), одложениот данок на добивка се признава на привремените разлики кои произлегуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивните нето сегашни вредности во консолидираните финансиски извештаи. Меѓутоа, обврските за одложениот данок на добивка не се признаени ако произлегуваат од иницијалното признавање на гудвил; одложен данок на добивка сметководствено не се прикажува, доколку произлегуваат од иницијално признавање на средство или обврска во трансакција надвор од бизнис комбинација која во времето на трансакцијата не влијае ниту на сметководствената, ниту на оданочливата добивка или загуба.

Одложениот данок на добивка се утврдува користејќи даночни стапки (и закони) кои што биле донесени до, или последователно донесени по датумот на издавање на извештајот за финансиска состојба и се очекува да се употребат кога поврзаното средство или обврска на одложен данок на добивка ќе се подмирени.

Одложени даночни средства се признаваат само до нивото до кое е веројатно дека идни даночни добивки ќе бидат расположливи, во однос на кои, привремените разлики ќе може да бидат искористени. Одложените даночни средства и обврски се нетираат кога за тоа има правно применливо право за нетирање на тековни даночни средства во однос на тековни даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данок на добивка спрема ист даночен регулатор за истиот даночен ентитет или различни даночни ентитети каде има интенција да се подмират салдата на нето основа.

ј. Користи за вработените

Пензии

Друштвото, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Друштвото ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови. Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Друштвото не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овој надоместок. Друштвото признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Друштвото е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирано во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 година, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Друштвото на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата, доставен од страна на Друштвото.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

к. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат кога Друштвото има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Друштвото се состојат од резервации за отпремнини, јубилејни награди, стипендии и ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на pre-tax стапка која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временските растојанија се признаваат како трошоци по камати.

л. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Друштвото ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, рабати и данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

љ. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

м. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Друштвото

н. Настаните после датумот на известување

Настаните после датумот на известување, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на известување, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на известување имаат третман на некорективни настани.

4. КОРИСТЕНИ ПРОЦЕНКИ

Друштвото прави проценки и претпоставки кои се однесуваат на иднината. Резултирачките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на идната финасиска година се презентирани подолу.

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални сировини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во онаква какви што биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива односно со Законот за екологија применлив во земјата во која друштвата работат (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивизација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлационски стапки. Резервациите се преоценуваат на секој известувачки датум и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за реставрирање (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финасиски трошоци во извештајот за сеопфатна добивка.

Користи за вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефици за вработените.

Друштвото користи претпоставена годишна дисконтна стапка. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Друштвото ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитетни корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пензионирање во еден дел се засниваат на тековните пазарни услови.

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради оштетување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики на Групацијата се применуваат од период до период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСФИ.

Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките.

Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за депрецијација се намали/ зголеми за 1% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближни 1.626 илјади денари (2016: 1.740 илјади денари).

Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Друштвото ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено.

Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки на употребната вредност, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа. Покрај тоа, Друштвото ги зема во предвид идните приходи и трошоци, макроекономските индикации, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување со калкулацијата на употребната вредност, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи.

Резервации

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Друштвото ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Друштвото во целост ја прикажува обврската. Друштвото вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

6. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Основните финансиски обврски на Друштвото ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Друштвото располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни заеми и депозити кои произлегуваат директно од работењето на Друштвото.

Друштвото во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени, и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Друштвото се остварени од домашен пазар во македонски денари, а преостанатиот дел на странски пазар во ЕУР.

Најголемиот дел од трошоците на Друштвото се остварени од набавки на домашниот и странскиот пазар.

Раководството верува дека ги презема сите неопходни мерки за поддршка на одржливост и раст на бизнисот на компанијата во сегашните околности. Сепак, идните флукуации на пазарот не може да се предвидат со точност и прецизност.

б) Каматен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Друштвото се во голема мера независни од промената на пазарните каматни стапки.

Промена на каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Промените на пазарните каматни стапки влијаат на приходите од камати на орочени депозити во банки. На 31 декември 2017 година, Друштвото има орочени депозити во банките во износ од 759.382 илјади денари (2016: 839.320 илјади денари).

в) Девизен ризик

Изложеноста на Друштвото на девизен ризик е минимална со оглед на факот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, чијшто курс беше стабилен во текот на целата 2016 година. Исто така, договорите за продажба на домашниот пазар се номинирани во ЕУРО.

За потребите на анализа на чувствителност од девизниот ризик, Раководството користи претпоставка од 1% зголемување на девизниот курс на ЕУР, што се смета за разумно со оглед на стабилната домашна валута во однос на ЕУР во текот на изминатите години. На 31 декември 2017 година, доколку ЕУР би било 1% (2016: 1%) послабо или посилено во споредба со МКД, добивката после оданочување во нето билансот би била 828 илјади денари (2016: 729 илјади денари) повисока или пониска, соодветно.

г) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани.

д) Кредитен ризик

Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик. Друштвото има воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Друштвото има воспоставено таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик Друштвото бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Друштвото, кои се состојат од пари и парични средства, и краткорочни побарувања за позајмица, максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

Управување со капиталот

Примарната цел на управувањето со капиталот на Друштвото е да се обезбеди и одржува стабилен кредитен рејтинг и соодветни показатели на капиталот со цел да се поддржи работењето и да се максимизира вредноста на акционерите.

Друштвото управува со својата структура на капитал и прави корекции на истиот, кои се во согласност со проемените на економските фактори. За да ја одржува и да ја корегира структурата на капиталот, Друштвото може да ја корегира дивидендата исплатена на акционерите, да врати капитал на акционерите или пак да издаде дополнителни нови акции, врз основа на претходна одлука на акционерите. Во текот на годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 31 декември 2016 година не беа направени промени во целите, политиките или процесите на Друштвото.

	Патенти и лиценци	Гудвил	Софтвер	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2017	41.393.558	-	-	-	-	41.393.558
Зголемување	6.251.035	-	-	-	-	6.251.035
Намалување	(29.848.133)	-	-	-	-	(29.848.133)
Салдо на 31 Декември 2017	17.796.460	-	-	-	-	17.796.460
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2017	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Амортизација	-	-	-	-	-	-
Намалување	(8.427.550)	-	-	-	-	(8.427.550)
Салдо на 31 Декември 2017	13.613.600	-	-	-	-	13.613.600
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2017	4.182.860	-	-	-	-	4.182.860
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2017	19.352.408	-	-	-	-	19.352.408
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2016	41.393.558	-	-	-	-	41.393.558
Зголемување	-	-	-	-	-	-
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2016	41.393.558	-	-	-	-	41.393.558
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2016	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Амортизација	-	-	-	-	-	-
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2016	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2016	19.352.408	-	-	-	-	19.352.408
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2016	19.352.408	-	-	-	-	19.352.408

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестици во тек	ВКУПНО
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2017	929.889.256	2.414.120.774	4.411.637.471	236.105.352	7.991.752.853
Зголемување	63.371.786	35.762.213	127.177.958	238.947.978	465.259.935
Намалување	-	(4.110.450)	-	(188.058.683)	(192.169.133)
Салдо на 31 Декември 2017	993.261.042	2.445.772.537	4.538.815.429	286.994.647	8.264.843.655
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2017	99.182.747	2.045.733.117	3.667.403.736	-	5.812.319.600
Амортизација	12.900.103	13.747.289	135.937.969	-	162.585.361
Намалување	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2017	112.082.850	2.059.480.406	3.803.341.705	-	5.974.904.961
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2017	881.178.192	386.292.131	735.473.724	286.994.647	2.289.938.694
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2017	830.706.509	368.387.657	744.233.735	236.105.352	2.179.433.253
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2016	906.999.869	2.399.735.724	4.374.206.649	144.642.751	7.825.584.993
Зголемување	23.651.072	14.385.050	47.422.180	176.203.284	260.975.606
Намалување	(761.685)	-	(9.991.358)	(84.740.683)	(94.732.041)
Салдо на 31 Декември 2016	929.889.256	2.414.120.774	4.411.637.471	236.105.352	7.991.828.558
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2016	87.784.620	2.034.355.142	3.528.508.272	-	5.650.648.034
Амортизација	11.398.127	11.377.975	148.848.014	-	171.699.821
Намалување	-	-	(9.952.550)	-	(9.952.550)
Салдо на 31 Декември 2016	99.182.747	2.045.733.117	3.667.403.736	-	5.812.395.305
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2016	830.706.509	368.387.657	744.233.735	236.105.352	2.179.433.253
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2016	819.215.249	365.380.582	845.698.377	144.642.751	2.174.936.959

9. **БИОЛОШКИ СРЕДСТВА**

2017	Недовршени земјоделски производи	Основно стадо	Обратно стадо	Повеќе-годишни насади	Средства во подготовка	ВКУПНО
Состојба на 1 Јануари 2017	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2017	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства 2017	-	-	-	-	-	-
2016						
Состојба на 1 Јануари 2016	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2016	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства	-	-	-	-	-	-

10. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Вложувања во конвертибилни обврзници	-	-
Вкупно:	-	-

Број на конвертибилни обврзници:

Права кои ги носат конвертибилните обврзници:

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	185.191.371	168.643.101
Побарувања од купувачи во странство	283.811.921	162.572.786
Застарени, сомнителни и спорни побарувања	1.050.557	1.050.557
Вредносно усогласување на побарувања	(1.050.557)	(1.050.557)
Вкупно:	469.003.292	331.215.887

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Парични средства на денарски сметки	100.493.886	174.485.129
Парични средства во денарска благајна	4.333	17.068
Девизна сметка	728.825.447	689.493.020
Девизна благајна	-	-
Вкупно:	829.323.666	863.995.217

13. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба									
		2017		2016		2017		2016			
		01.01.2017	%	згол.ем.	намал.	31.12.2017	%	згол.ем.	намал.	31.12.2016	%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно		1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100
2016		01.01.2016	%	згол.ем.	намал.	31.12.2016	%	згол.ем.	намал.	31.12.2016	%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно		1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

14. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Обврски со рок на достасување над 5 години:	Тековна година	Претходна година
Вид на обврска:		
Вид на обезбедување:		
Обврски спрема поврзани друштва	-	-
Обврски кон добавувачи	-	-
Обврски спрема поврзани друштва по основ на заеми	-	-
Обврски по основ на кредити	-	-
Обврски по основ на заеми	-	-
Останати долгорочни обврски:	-	-
Вкупно:	-	-

15. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Добавувачи во земјата	197.329.779	184.270.622
Добавувачи во странство	109.643.074	75.546.799
Добавувачи за нефактурирани стоки	40.822.490	39.569.126
Вкупно:	347.795.343	299.386.547

16. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

	Тековна година	Претходна година
Краткорочни обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Краткорочни кредити во земјата	-	-
Краткорочни кредити во странство	-	-
Вкупно:	-	-

17. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба во земјата	2.814.825.580	3.096.788.626
Приходи од продажба во странство	1.562.784.392	1.100.705.193
Вкупно:	4.377.609.972	4.197.493.819

18. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Приходи од наемнини	20.529.407	16.987.218
Приходи од наплатени отпишани побарувања	-	-
Приходи од државни поддршки	-	-
Вкупно:	20.529.407	16.987.218

19. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	141.221.030	137.906.098
Трошоци за саеми	-	-
Наемнина	6.156.597	5.779.603
Дневници за службени патувања и патни трошоци	6.445.995	5.288.968
Трошоци за членови на органот на управување, надзорниот одбор и за членовите на останатите органи	-	-
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама	3.082.206	1.850.850
Премии за осигурување	6.157.630	5.777.066
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	1.084.524	2.554.221
Трошоци за ревизија	1.538.586	1.070.604
Трошоци за останати интелектуални услуги	19.797.388	15.793.517
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	608.299	-
Загуби од отуѓување на нетековни средства		38.808
Останати расходи	16.607.550	18.612.113
Вкупно останати оперативни расходи	202.699.805	194.671.848

20. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

	Тековна година	Претходна година
Побарувања по основ на купопродажни односи	247.312.894	124.532.910
Обврски по основ на купопродажни односи	69.883.245	65.361.250
Приходи од продажба на готови производи	458.039.219	334.457.275
Приходи од продажба на стоки	468.994.590	303.288.108

Цементарница УСЈЕ АД Скопје

